

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος "Ογδούς

Συνδρομή ἑτήσια: Ἑ. Ἑλλάδι πρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἀρχοῦνται ἀπὸ 23 Σεπτεμβρίου 1879
1 ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἑτήσια.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

Σφραγὶς τοῦ Διοικητοῦ Βλοχοῦ καὶ Ζυγοῦ
ἐν ἔτει 1832.

[Ἐκ τῆς Συλλογῆς Παύλου Λάμπρου].

Αἱ ἐπαρχίαι Βλοχοῦ καὶ Ζυγοῦ ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἀπετέλουν μέρος τοῦ Σαντζακίου τοῦ Κάρε λ:—τῆς κυρίως λεγομένης Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας—(βλ. Συλλογὴν Α. Ζ. Μάμουκα, τόμ. ΙΑ', σελ. 257, 259 καὶ 329.)

Ἐξ ἀμφοτέρων τούτων τῶν ἐπαρχιῶν ἀπεστάλησαν πληρεξούσιοι τὸ κατ' ἀρχάς εἰς Μεσολόγγιον κατὰ μῆνα Νοέμβριον τοῦ 1821 ἔτους καὶ συνειργάσθησαν μετὰ τῶν ἄλλων εἰς τὸν διοργανισμὸν τῆς Γερουσίας τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος. (Αὐτοὶ: Α', σελ. 23). Μετὰ δὲ ταῦτα παρῆσαν τοιοῦτοι καὶ εἰς τὰς κατὰ καιρὸν συγκροτηθείσας Ἑθνικὰς Συνελεύσεις. Σημειούσω δ' ὧδε ἐν παρόδῳ, καὶ ἀπλῆς περιεργίας χάριν, ὅτι, ἐν τῇ προϋπολογισμῷ τοῦ Κράτους—τῇ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς ἐν Ἀστρεὶ Β' Ἑθνικῆς Συνελεύσεως ὑποβληθέντι—τὰ ἐξ αὐτοῦ τοῦ Σαντζακίου ἐτήσια εἰσοδήματα τοῦ δημοσίου ἀνῆρχοντο εἰς Γρ^α 581,150 (Αὐτοὶ: Β, σελ. 68, 110 καὶ Γ', σελ. 33-34.)

Τὸ εἰς τὸν τύπον τῆς παρατεθείσης σφραγίδος κεχαραγμένον 1832 ἔτος, αἶρει πᾶσαν ἀμφιβολίαν ὅτι ἡ σφραγὶς αὕτη ἐχαράχθη μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ φοιδήμου Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος, ὅτε ὀδευσθέντος ἐν πολλοῖς τοῦ συμβόλου τοῦ Φοίνικος, ἀντικατέστη τὸ τῆς Ἀθηνᾶς.

Ἐν Ἀθήναις, κατὰ Σεπτέμβριον 1879. Α. Ζ. Μ.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΚ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ

Φίλτατε μοι,

Παραπονεῖσαι ὅτι πρὸ πολλοῦ δὲν σοὶ ἔγραψα, καὶ τὸ ἀληθές εἶναι ὅτι σκοπὸν εἶχον νὰ μὴ σοὶ γράψω διόλου· διότι δὲν ἤξεύρω πῶς σὺ ὀνομάξεις τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ἐγὼ, καὶ μὴ πρὸς βᾶρος σου, τὸ λέγω ἀντικρὺς κατὰχρησιν ἐμπιστοσύνης, τὸ πρὸς πᾶσαν σύμβασιν, ἀν' ὅχι γραπτὴν, ἢ ἔστω καὶ προφορικὴν, ἀλλὰ τοῦλάχιστον ὑπο-

1. Ἰδὲ σελ. 513.

ΤΟΜΟΣ Η'—1879.

νουμένην προσκροῦον, νὰ ῥίψης οὕτω τὰς ἐπιστολάς μου, αὐτοσχεδίου, ἀβασανίστους, ἀδιορθώτους, εἰς πάντας τοὺς ἀνέμους τῆς δημοσιότητος. Καὶ ἂν ἤξιζον τὸν κύφωνα, ἔπρεπε σὺ νὰ γίνης ὁ δῆμιός των;

Ἐκ περισσοῦ δὲ σοὶ λέγω ὅτι πλὴν ταύτης εἶχον καὶ ἄλλην σιωπῆς αἰτίαν, ἧς καὶ πάλιν ἡ εὐθύνη κατὰ μέρος μέχρι σοῦ ἀναβαίνει. Ἰδοὺ πῶς. Μεσοῦντος τοῦ θέρους, οὐ μόνον κλείουσι πανεπιστημεῖα καὶ βιβλιοθήκαι καὶ ἀποδημοῦσιν οἱ καθηγηταί, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ὀπωσοῦν ἐπίσημοι θεωροῦσι σχεδὸν καθήκόν των νὰ ἐγκαταλίπωσι τὸ Βερολίνον· ὥστε καὶ ὅτε κατὰ τὸν μᾶλλον ἡρώτησά τινα τῶν γνωρίμων μου ποῦ θὰ διέλθῃ τὸ θέρος, «Εἰς τὴν ἐξοχὴν, μοι εἶπε. Θέλω μοναξίαν εἰς ἀναψυχὴν ἐκ τῶν χειμερινῶν μου ἐργασιῶν.»—«Εἰς τίνα ἐξοχὴν;» τὸν ἡρώτησα.—«Εἰς τὸ Βερολίνον, μοι ἀπεκρίθη. Τὸ θέρος ἐγκαταλείπομενον ὑπὸ τῶν κατοίκων του, γίνεται αὐτὸ μοναξία καὶ ἐξοχή.»

Ἄμα λοιπὸν ἦλθεν ὁ Ἰούνιος, διὰ τινος ὁ Ἰούλιος, εἰ καὶ ἔβρεχεν ἀδιακόπως καὶ κρουνηδόν, καὶ ἔπνευ μετ' ἀνεκδότου ἐπιμονῆς παγερός ἀπὸ τῶν Οὐραλίων ὁ ἀπηλιώτης, αἱ ἐπιστημότητες τοῦ Βερολίνου, πρὸς τὸ ἡμερολόγιον μᾶλλον ἢ πρὸς τὸ θερμόμετρον ἀφορώσαι, διεσπάρησαν πᾶσαι πρὸς τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ οὐρανοῦ. Ἀφ' οὗ λοιπὸν, δημοσιεύσας τὰς ἐπιστολιμαίας συγγραφάς μου, μὲ κατέστησας εἰδος ἐπιστημότητος καὶ ἐμέ, ἐνόμισα ὅτι «ὑποχρεοῖ ἡ εὐγένεια», καὶ μοι ἐπιβάλλει τὸ καθήκον τοῦ νὰ ἐξέλθω καὶ ἐγὼ εἰς θερινὴν περιόδιον· τόσῳ δὲ μᾶλλον τοῦτο, καθ' ὅσον ἐπεθύμουν καὶ νὰ ἰδῶ τινα μέρη τῆς Γερμανίας, καὶ εἰς τὸ βαλάντιόν μου ἡσθανόμην τι ἔκτακτον, περισσεύματά τινα ἐκ τῶν διδάκτρων ἃ ἔλειπον ἐπὶ τῶν διακοπῶν, καὶ ἐξ ἄλλων τινῶν οἰκονομίων προσερχόμενα.

Ἄ, ναί; Περιλείχεται ἤδη, καὶ περιμένεις ὁδοιπορικὰς περιγραφάς, ἵνα κάμῃς αὐτῶν ἡξεύρωμεν ποῖαν χρῆσιν. Θέλεις περιγραφὴν τῆς Γερμανίας; Εὐκολώτατον, φίλτατε. Ἀπελθε εἰς τοῦ Κ. Βιλέργ, ἀγόρασον τριῶν ἢ τεσσάρων δραχμῶν ἓνα Βίδερκερ, καὶ ἔχεις ὅσας θέλεις περιγραφάς, ἀνωτέρας πάσης ἐπιστολῆς, εἴτε ἐμῆς εἴτε ἄλλου, καὶ μετὰφράζε ἐξ αὐτῶν καὶ δημοσίευε, ἀν' εὐαρεστῆσαι. Παρ' ἐμοῦ ὅμως

μὴ περιμένης νὰ σοὶ γίνω Παυσανίας τῆς Γερμανίας, ἐπαναλαμβάνων ὅσα μύριοι ἄλλοι εἶπον, καὶ λέγων αὐτὰ μυριοστῶς ἐκείνων ἀτελέστερα καὶ χειρότερα.

Ἀλλὰ θέλεις, μοὶ γράφεις, φιλικὰς καὶ ἐπιστολάς, καὶ μοὶ ὑπόσχεται. . . Ἐνθυμούμαι τί διίσχυρίζετο ὅτε ἤμην εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅτι ἀδέξιος ἡ πολιτικὴ ἢ εἰς ξένας ὑποσχέσεις ἐποικοδομοῦσα, καὶ μὴ προνοοῦσα αὐτὴ ὑπὲρ αὐτῆς. Μὴ θέλων λοιπὸν νὰ μὲ κατατάξῃς μετὰ τῶν ἀδεξίων, ὅσον καὶ ἂν δὲν εἶμαι πολιτικός, φιλικὰς ἐπιστολάς ἀλίστα, εἰμὶ πάντοτε πρόθυμος νὰ σοὶ ἀπευθύνω, τὰ ἴσα ἀπεκδεχόμενος, ἀλλὰ θὰ μοὶ ἐπιτρέψῃς νὰ λάβω τὰ ἰδιά μου ἀσφαλιστικὰ μέτρα κατὰ πάσης ἐνδεχομένης κατασχέσεως ἐν τῷ μέλλοντι. Ταῦτα δ' εἰσὶν ὅτι θέλω σοὶ περιγράψῃ μετὰ πάσης ἀκριβείας πάντα τ' ἀφορῶντα τὴν διὰ σὲ καὶ τὴν φιλίαν σου πολυτίμιον ὑπαρξίν μου, ποῦ κατέλυσα, τί ἐπλήρωσα, τί ἔφαγον, ποῦ καὶ πῶς ἐκοιμήθην, καὶ τὰ σπουδαῖα ταῦτα συμβάδντα ἔχεις πλήρη ἀδειαν νὰ τὰ δημοσιεύῃς. Ὁ χάρτης εἶναι γνωστός διὰ τὴν ὑπομονὴν του. Ἀρκεῖ καὶ ἀναγνώστας νὰ εὕρῃς ἔχοντας τὴν αὐτὴν ἀρετὴν.

Καὶ ἵνα σοὶ δώσω μικρὸν δείγμα τῆς μεθόδου μου, ἀρχομαι ἀπ' αὐτοῦ τοῦ μέσου τῆς ὁδοπορίας μου. Ἐφθάσα λοιπὸν εἰς τὸ Βόρμς. Τί ἐστὶ Βόρμς, θὰ μ' ἐρωτήσῃς, καὶ σὲ παραπέμπω εὐθὺς εἰς τὸν Βέδεκερ. Σοὶ λέγω δὲ μόνον ὅτι ἔχει μεγίστην μητρόπολιν, περίπυστον διὰ τὴν ἀρχαιοτάτην τῆς, καὶ σοὶ τὸ λέγω οὐχὶ ἐνδίδων ὡς πρὸς τὰς ἀρχάς μου καὶ χαλαρούμενος, ἀλλὰ διότι τὸ ἱστορικὸν τοῦτο προοίμιον εἶναι ἀναγκαῖον εἰς τὴν κατωτέρω, ἐμὲ αὐτὸν ἀφορῶσαν, ἀφήγησιν. Εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου μ' ἠρώτησεν ὁ σταθμάρχης ποῦ θέλω νὰ φέρωσι τὰ σκεῦή μου, δηλαδὴ τὸν ἕνα καὶ μόνον μου σάκκον, καὶ νὰ μὲ ὀδηγήσωσιν. Ἐγὼ δ' ὅλως ξένος, καὶ οὐδὲν γινώσκων ἐκείνης τῆς πόλεως, εἶπον νὰ μὲ φέρωσιν εἰς τῶν ξενοδοχείων τὸ ὅτι ἄριστον, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ὅτι ἐγγύτατον εἰς τὴν μητρόπολιν, δι' ἣν καὶ μόνον εἶχον ἔλθει εἰς Βόρμς. Ἐζήτησα δὲ τὸ ὅτι ἄριστον τῶν ξενοδοχείων, ἀναλογισθεὶς ὅτι εἰς πόλιν ἥτις, ἂν ἐφυλλολόγησας ἤδη τὸν Βέδεκερ, εἶδες ὅτι εἶναι μικρά, ἢ ἐν αὐτῷ δαπάνη δὲν θὰ ἦτο σπουδαία, καὶ θὰ μοὶ ἐπέτρεπε καὶ ἐγὼ μίαν φορὰν νὰ καταλύσω ὡς ἐπιστημότης. Ὅτε τὸ πρῶτον ἦλθον εἰς Βερολίνον, ἠναγκάσθην νὰ παραγγείλω φορέματα, διότι ἐνταῦθα οὔτε τὸ κλῖμα οὔτε τὰ ἔθνη παραδέχονται τοὺς γυμνοσφιστάς, ὁ δ' ἐμὸς τρίβων εἶχε κατατρίβῃ καὶ κατατρυβῇ ἐπὶ τῆς ὁδοπορίας. Ὅταν ὅμως ἦλθον ἡ ὥρα, παρέστη ὁ ῥάπτης μου καὶ μὲ ἠρώτησεν ἂν ὁ πανευγενέστατος εὐαρεστῇται νὰ πληρώσῃ τὸν λογαριασμὸν του. Ὁ πανευγενέστατος ὅμως χρήματα δὲν εἶχε καὶ δὲν ἐπλήρωσε. Μετὰ ἕνα πάλιν

μῆνα ἐπανῆλθεν ὁ ῥάπτης, καὶ μὲ ἠρώτησεν ἂν ὁ Κ. Βαρόνος εὐαρεστῇται νὰ ἐξοφλήσῃ τὰς δλίγας ἐκείνας μάρκας. . . Ὁ Βαρόνος ὅμως δὲν εἶχε περισσώτερα χρήματα τοῦ πανευγενεστάτου, δι' ὃ μετὰ τέσσαρας ἄλλας ἐβδόμαδας ἐπανῆλθεν ὁ ῥάπτης νὰ πληροφορηθῇ μήπως εἶναι εὐάρεστον εἰς τὸν Κ. Κόμητα νὰ πληρώσῃ. . . Τὴν φορὰν ταύτην κατ' ἐξαίρεσιν εἶχον χρήματα καὶ ἐπλήρωσα, διακόψας τὴν σειρὰν τῶν ἀλλεπαλλήλων προβιβάσμων μου, ἥτις ἔτεινε νὰ κορυφωθῇ εἰς τὸν Πρίγκηπα. Ὅ,τι ἐστερήθην ὅμως τότε, ἐδύναμην τὴν ὥρα νὰ τὸ ἀπολαύσω, καὶ νὰ χαίρεται πρίγκηψ, ἂν κατέλυνον εἰς τὸ πρῶτιστον ξενοδοχεῖον τοῦ Βόρμς.

Ἀλλ' ὁ σταθμάρχης, μαθὼν τὴν ἐπιθυμίαν μου, ἐκάλεσεν ἕνα τῶν σκευοφόρων τοῦ σταθμοῦ καὶ τῷ εἶπε τι κατ' ἰδίαν· οὗτος δὲ λαβὼν τὴν πήραν μου, ἐπροπορεύθη. Καὶ μεταξὺ βαίνων, «ἄριστον κατάστημα, μοὶ εἶπεν, ἐν εἶδει συνδι-αλέξεως. Ἐχει καλὸν οἶνον καὶ ἐξαίρετον ζῦθον». Αἱ λέξεις ὅμως αὗται δὲν μοὶ ἐφάνησαν καλὰ οἰωνιζόμεναι. Ἀλλ' ἐγὼ, τῷ ἀπεκρίθην, βέλτιστε, οὔτε οἶνον πίνω, ἀλλ' οὔτε ζῦθον. Ὅ,τι θέλω, εἶναι εὐπρεπὲς ξενοδοχεῖον, ὅπου καλῶς νὰ τρώγωσι καὶ καλῶς νὰ κοιμῶνται οἱ ξένοι».

— «Ἄριστον κατάστημα, μοὶ ἀπήντησε. Θὰ εὐχαριστηθῇτε». Ἀπ' οὗ ὀλίγον ἀκόμη ἐπροχωρήσαμεν, ἐξαλλος ἐγενόμην ὅτε τὸν εἶδον εἰσελθόντα εἰς τὴν αὐλὴν πενιχροῦ τινος οἴκου, ὅπου χυδαῖοι εἰς ῥυπαράς τραπέζας περικαθήμενοι, ἐνεφοροῦντο ζῦθου. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι καπηλεῖον, ἀθλίε, ὅπου μ' ἔφερες, ἀνέκραξα πλήρης ὀργῆς. — Ἄριστον κατάστημα, μοὶ ἀπήντησεν ἀποθέτων τὸν σάκκον μου. Πολὺ θὰ εὐχαριστηθῇτε. Ἐγὼ δέ, ἐπειδὴ οὔτε Γερμανικὰ ἱκανὰ ἤξεύρω ὥστε νὰ παρατείνω τὴν φιλονεικίαν, οὔτε ἐγνώριζον ἂν ἀληθῶς δὲν ἦτο τοῦτο ἐν Βόρμς τὸ ἄριστον τῶν καταστημάτων, οὔτε ἤθελον προσέτι νὰ προσβάλω καὶ τὸν ἐπελθόντα οἰκοδεσπότην, κακολογῶν τὸ ξενοδοχεῖόν του, ὑπέκυψα εἰς τὴν τύχην μου, ἐπλήρωσα τὸν ὀδηγόν μου, καὶ ἀνέβαλον εἰς καλῆτέραν περίστασιν νὰ περιβληθῶ τὸν τίτλον τοῦ πρίγκηπος. Ὅταν ὅμως εἰσῆλθον εἰς τὸ δοθὲν μοι δωμάτιον, τὸ πρῶτον μοὶ ἐφάνη ἀφόρητον, καὶ ἀμέσως πάλιν ἐξῆλθον ἵνα ἰδῶ ἂν τι κατοικητότερον δὲν εὕρισκω. Στρέψας ὅμως τότε τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τὸ ἀνώφλιον τῆς ἐξωθύρας, εἶδον ἐν αὐτῷ λίθον ἐπιγεγραμμένον, καὶ ἡ ἐπιγραφή ἔλεγε Λατινικοῖς γράμμασιν ὅτι ἡ οἰκία ἐκτίσθη τῷ 1574 ὡς *Conventum* προσηρημένον εἰς τὴν Μητρόπολιν. Τοῦτο πάραυτα μ' ἐξιλέωσε, καὶ ἀπεφάσισα οἷα δὴποτε τράπεζα καὶ κλίνη καὶ ἂν μὲ περιέμενον, νὰ διανυκτερεύσω εἰς τὸ σεβασμιον τοῦτο καὶ ἱεῖας καταγωγῆς καπηλεῖον.

Καθ' ὃ λοιπὸν παρεδέχθην σύστημα ἀλλήλο-γραφίας, σοὶ μεταδίδω τὴν σπουδαίαν ἀγγελίαν,

ἣν δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θὰ σπεύσῃς νὰ παραδώ-σῃς εἰς τὴν δημοσιότητα, ὅτι τὴν ἐσπέραν καὶ τὴν νύκτα ἐκείνην οὔτε ἔφαγον οὔτε ἐκοιμήθην. Εἰς τὴν πόλιν ὅμως, ἣν περιῆλθον, συνέδεσα γνωριμίαν μεθ' ἑνὸς τῶν ἐπιστημοτέρων πολιτῶν, εἰς δὲ, ἐκπληττώμενον διὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς κοινοκίας μου, διηγήθην ὅτι μ' ἔπεμψεν ἐκεῖ ὁ σταθμάρχης. «Ὁ σταθμάρχης, ἀνεφώνησεν... Ὡ! ἐξαίρετον! Εἶναι ὁ πατήρ τῆς οἰκοδεσποίνης τοῦ καπηλείου σου.» Τοῦτο ἐξήγει τὴν μυστικὴν παραγγελίαν τοῦ σταθμάρχου πρὸς τὸν σκευοφόρον, καὶ τοὺς ἐπανειλημμένους τούτου διίσχυρισμούς ὅτι εἶναι ἄριστον τὸ κατάστημα. Τοῦτο δὲ μοὶ συνέβη, οὐχὶ εἰς σπήλαιόν τι ληστῶν ἢ εἰς τινα τῶν Ἀπενίνων φάραγγα, ἀλλ' ἐν μέσῳ Βόρμς, εἰς ὥρας ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Μαγεντίας καὶ βο-λὴν λίθου ἀπὸ τοῦ Ῥήνου, εἰς χώρας καθ' ἃς ἰσχύουσιν οἱ Πρωσσοὶ νόμοι, καὶ αὐτοὶ οἱ κατὰ τῶν κοινωνιστῶν, κατὰ πᾶσαν αὐτῶν τὴν αὐστηρότητα.

Ἐν τούτοις ἀπ' οὗ σ' ἔφερα εἰς τὸ Βόρμς, θὰ μὲ ἀκολουθήσῃς καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Μικρὸν κοράσιον 12 ἢ 13 ἐτῶν μᾶς (δηλαδὴ ἐμὲ καὶ τοὺς συνοδοιπόρους μου) περιήγαγεν εἰς αὐτὴν, μᾶς ἐδειξε τὰ πάντα, καὶ μετὰ φωνῆς καὶ εὐ-γλωττίας ὁμοίας πρὸς τὴν τῶν σημερινῶν Κικερωνίων τῆς Ἰταλίας μᾶς ἐξήγει ἐν ἑκαστῷ, καὶ μᾶς ὠνόμαζε τοὺς ἰδρυτάς καὶ τοὺς ἀφιερωτάς, καὶ τοὺς ἱπποτάς καὶ τοὺς αὐτοκράτορας, καὶ τὰς ἐποχὰς τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου τῶν, μετ' ἀκριβείας ἥτις κατήσχυε τὴν ἀμάθειάν μου. Ἐνθυμούμαι δ' ὀλίγιστα ἐξ ὧν μᾶς εἶπε, καὶ σὺ ἤξεύρεις ποῦ θὰ τ' ἀναγνώσῃς. Ἀρκεῖ δὲ νὰ σ' εἰπῶ τὸ γενικὸν ἐξαγόμενον, ὅτι ἡ ἀπερραντος ἐκκλησία θεωρεῖται οὐ μόνον ὑπὸ τοῦ κο-ρασίου ἐκείνου, ἀλλ' ἐν γένει ἐν Γερμανίᾳ, ὡς ἐν τῶν ἀρχαιοτάτων χριστιανικῶν ἱδρυμάτων τῆς χώρας ταύτης. Εἴκνυσε δὲ τὴν προσοχήν μου ὁ ἐπίσημος πολίτης δὲν προσηνημόνευσα εἰς τὸ ὅτι ἔχει πάσας πανταχοῦ τὰς ἀψίδας, καὶ εἰς τὰ παράθυρα καὶ εἰς τὰς θύρας, κυκλωτε-ρεῖς, καὶ ὅτι πᾶς αὐτοῦ ὁ ῥυθμὸς ἐστὶν ὁ Ῥωμανικός, μεταποίησις τοῦ Ῥωμαϊκοῦ. Παρατήρησα δὲ τὰς θυρίδας τῶν ὀγκωδῶν πύργων καὶ ἄλλων μερῶν τῆς οἰκοδομῆς, ὅτι εἰσὶν ἀνά τρεῖς παρ' ἀλλήλαις, στεναὶ καὶ μακραί, εἰς ἡμικύκλιον ἀπολήγουσαι, καὶ ἐντελῶς ὅμοιαι πρὸς τὰς τῶν ἀρχαίων ἐκκλησιδίων ἃς ἀπαντῶμεν πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος· ὥστε ἐπ' αὐτοῦ τοῦ οἰκοδομήματος ἐστὶ, καθ' ὅσον ἐγὼ δύναμαι νὰ κρίνω, προφανεστάτη ἡ ἀμεσος ἐπιρροὴ τῆς Βυζαντινῆς ἀρχιτεκτονικῆς· οὐχ ἦττον ὅμως εἶδον, καὶ ἐδειξα εἰς τὸν σύντροφόν μου τινὰ μέρη ἔχοντα τὸ δξύτητον Γοτθικὸν τόξον· ἀλλὰ πάντα ταῦτα ἦσαν, ὡς μοὶ ἐξήγησε, προσθήκαι μεταγενέστεραι.

Τὴν δ' ἐπαύριον εἰς τὰς ἐξ τὸ πρῶτ, — διότι ἡ-

ξεύρεις, ὅτι δὲν ἐκοιμήθην, — ἤμην εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ παρέμεινα ἐκεῖ κατὰ πᾶσαν τὴν διάρκειαν τῆς καθολικῆς ἱεροτελεστίας. Ἡ μητρόπολις εἶναι τῷ ὄντι καθολικὴ· διότι, ὅτε μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς διαμαρτυρήσεως διε-νεμήθησαν εἰς τὰ δύο θρησκευτά αἱ ἐκκλησίαι τῆς πόλεως ταύτης εἰς ἣν εἶχε μονάσει ὁ Λούθηρος, ἡ πρωτίστη αὕτη τῶν ἐκκλησιῶν πα-ρέμεινεν εἰς τοὺς ἀρχαίους αὐτῆς κατόχους, καί-τοι πολὺ ὀλιγοπληθεστέρους.

Τὸ ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας ἐπισκευάζεται ἤδη ἐπιμελῶς. Καθήμενος δ' ἐπὶ ὥραν ὁλόκληρον ἐφ' ἑνὸς τῶν ἐδωλίων, περιέφερον τὰ βλέμματα πέ-ριξ, καὶ παρετήρουν λεπτομερῶς πάντα τὰ μέρη τοῦ οἰκοδομήματος. Ἐκεῖ δ' ἀπ' ἑνὸς μέρους, ἐπὶ τοῦ ἐξεσμένου τοίχου, μοὶ ἐφάνη ὅτι διέ-κρινα ὡς γραμμάς τινας κεχρωματισμένας, καὶ καθ' ὅσον εἰς αὐτὰς προσήλουν τὴν προσοχήν μου, τὰς ἐβλεπον νὰ λαμβάνωσι σχήματα καὶ ν' ἀπο-τελῶσι μορφάς, καὶ μέχρι τέλους ἀνεγνώρισα εἰς αὐτὰς σχεδὸν ἐξηλειμμένα ἀγιογραφικὰ συμ-πλέγματα, ἀλλὰ κατὰ τὸν ῥυθμόν, καὶ κατὰ τὴν ἀναβολὴν καὶ κατὰ τὴν πᾶσαν διάθεσιν ἐν-τελῶς ὅμοια πρὸς τὰς ἡμετέρας εἰκόνας, ὥστε πιθανώτατον μοὶ φαίνεται ὅτι Βυζαντίου χεῖρ ἐκόσμησε τὴν ἐκκλησίαν ταύτην κατὰ τοὺς χρό-νους ὅτε τὸ Βυζάντιον ἐδάνειζε τὴν τέχνην του εἰς τὴν βάρβαρον ἐπὶ τότε Βύρμπην. Μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν δὲ ταύτην ἠνίχνευσα ἐπιμελέστερον πάντας τοὺς τοίχους τῆς οἰκοδομῆς, καὶ εἰς τρία ἕτερα μέρη ἀνεῦρον ὅμοια ἔχνην, μείζονα μάλιστα τῶν πρώτων καὶ καταφανέστερα. Ὁ γνό-λιστα τῶν πρώτων καὶ καταφανέστερα. Ὁ γνό-ριστος μου ὅμως ἐκ Βόρμς, εἰς δὲ ἐσπευσα νὰ διηγήσω περὶ αὐτῶν, καίτοι πολλὰς ἔχων γνώ-σεις τῆς Γερμανικῆς ἀρχαιολογίας, ἡγνόνει ὅμως ἐντελῶς, καὶ ἡρνεῖτο μάλιστα τὴν ὑπαρξίν ἱ-χνους ἀρχαίων γραφῶν ἐπὶ τῶν τοίχων τῆς μη-τροπόλεως, μέχρις οὗ τὸν ἔφερον ἐκεῖ καὶ τῷ τὰς ἐδειξα, λαβὼν τὴν ὑπόσχεσίν του ὅτι θὰ λάβῃ πρόνοιαν νὰ προστατεύσῃ κατὰ τῶν ξε-δόντων τοὺς τοίχους ἐπισκευαστῶν τὰ σοβαρὰ καὶ περιέργα ταῦτα λείψανα ἀπωτάτου παρελθόντος.

Μέχρι δὲ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ σιδηροδρόμου ἔχων ἀκόμη ὥρας τινάς, περιῆλθον τὴν πόλιν, καὶ εἶδον ἐν αὐτῇ ξενοδοχεῖα κινήσαντα τὸν φθόνον ἐμοῦ τοῦ αἰχμαλώτου τοῦ ταπεινοῦ Cou-vent, καὶ εἶδον καὶ ἄλλας παναρχαίας ἐκκλη-σίας, περὶ ὧν δὲν σοὶ γράφω, καὶ ἐν ἄλλαις τὴν ἀρχαίαν συναγωγὴν. Ἡ ἐντολὴ ἡ δοθεῖσα τοῖς Ἰουδαίοις «Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ κλη-ρονομήσατε τὴν γῆν», ἐξεπληρώθη θαυμασίως, — ἐρώτησον τοὺς Ῥουμάνους, — καὶ μάλιστα ἐν Γερμανίᾳ, ὅπου πᾶσα σχεδὸν πόλις ἔχει τὴν συναγωγὴν τῆς καὶ τὴν Ἰουδαϊκὴν συνοικίαν τῆς, καὶ εἰς πάσας τὰς ἄλλας συνοικίας τὰς ἐ-πιφανεστάτας οἰκίας ἀνηκούσας εἰς Ἰουδαίους.

Ἐν Βόρμς, πλὴν τῆς ἀρχαίας ὑπάρχει καὶ νέα

συναγωγή. Ἡρώτησα δὲ γέροντά τινα Ἑβραῖον ὅστις μὲ παρηκολούθει, (ἵσως διότι εἶδε τὸν πῖλον μου παλαιὸν καὶ ἤλπιζε νὰ μοὶ τὸν ἀγοράσῃ ἀντὶ τινων λεπτῶν) πότε ἐκτίσθη ὁ ἀρχαιότερος τῶν ναῶν των, ὅστις ἀληθῶς ἐφαίνετο ἀρχαιότατος.

— Ἐκτίσθη, μοὶ εἶπε τόσα (δὲν ἐνθυμούμαι πόσα) ἔτη πρὸ Χριστοῦ.

— Πρὸς; . . . Θέλεις νὰ εἰπῇς μετὰ, βεβαίως.

— Ὅχι, θέλω νὰ εἰπῶ πρὸς, διότι ἡμεῖς οἱ Ἰουδαῖοι τοῦ Βόρμης ἤλθομεν ἐνταῦθα ὅτε ὁ Τίτος ἐκυρίευσεν τὴν Ἱερουσαλὴμ.

Μετ' ἐκπλήξεως ἀνέβλεψα τότε πρὸς τὸν ὀδηγόν μου ἐκείνον, καὶ ἐσχατόγηρος κυφὸς καὶ κατεσκληκῶς ὡς ἦν, μοὶ ἐφάνη ὡς ἂν ἦν αὐτὸς ὁ περιπλανώμενος, ἢ ὡς οἱ Γερμανοὶ λέγουσιν, ὁ αἰώνιος Ἰουδαῖος, ὅστις μοὶ ὠμίλει ἂν καὶ ἐκεῖνος ἦτο μεταγενέστερος, διότι ἤκμαζε μόνον ἐπὶ Χριστοῦ.

Ἐπληροφορήθην δὲ μετὰ ταῦτα ὅτι τοιαύτη ἐστὶν ἡ περὶ ἑαυτῶν πεποιθήσις πάντων τῶν Ἰουδαίων τοῦ Βόρμης, καὶ αὐτῶν τῶν Χριστιανῶν κατοίκων τῆς ἰδίας πόλεως.

Ἐν Βερολίῳ, τῇ 2 Σεπτεμβρίου 1879.

Ξ.

ΣΚΗΝΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΗΘΩΝ

Η ΠΡΩΙΑ ΕΝΟΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥ

[Πρὸς ὁσὺν πα: Ὁ ὑπουργός. Εἰς τῶν συναδέλφων του. Ὁ Γενικὸς γραμματεὺς. Εἰς ἐξ ἀπορρήτων ὑπάλληλος. Εἰς βουλευτὴς. Εἰς νομάρχης. Εἰς κλητὴρ.—Ἡ σκηνὴ ἐν τῇ ἰδιαιτέρῳ γραφεῖῳ τοῦ ὑπουργοῦ].

ΣΚΗΝΗ Α'

Ὁ ὑπάλληλος καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ ὑπουργὸς δὲν ἐφάνη ἀκόμη.

Κλητὴρ. Ἐπέστρεψε πολὺ ἀργὰ χθὲς τὴν νύκτα· ἔμεινεν ὡς τὸ πρῶτ' εἰς τὸν χορὸν τοῦ πρέσβους τῆς Ῥωσσίας.

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

ΣΚΗΝΗ Β'

(Οἱ προηγούμενοι καὶ ὁ ὑπουργός).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

Ἐκτύπησαν δέκα καὶ ὁ κλητὴρ (τακτοποιῶν ἔγγραφα τινὰ).

πτος, καθότι εἶνε ἀφιλοκερδής. Ὁ ὑπουργὸς συνωμολόγησε τοῦτο μὲ τὴν συνήθη του ἀγαθότητα. ἀνδιόλω τοὺς πειναλέους ἐκείνους θεσιθῆρας· σὲς πρέπει νὰ βλέπῃς πολλοὺς τοιούτους.

Ἵπουργός. Ναί, κατὰ δυστυχίαν.

Βουλευτής. Αἰσθάνομαι πραγματικὴν εὐχαρίστησιν συλλογιζόμενος, ὅτι δὲν ἔχω ἀνάγκην ὑμῶν, καὶ ἐν τούτοις, ὅτι εἶμαι εἰς τῶν σταθερωτέρων φίλων σας, δὲν ἐνθυμούμαι νὰ ἐψωφώρησα οὔτε μίαν φοράν κατὰ τοῦ ὑπουργείου. Χειροκροτῶ εἰς ὅλους τοὺς λόγους τῶν φίλων σας, φωνάζω εὐρε, εὐρε· τοῦτο σημειοῦται εἰς τὰ Πρακτικά καὶ προξενεῖ ἀρίστην ἐντύπωσιν εἰς τὸ κοινόν.

Ἵπουργός. Ἀξιόλογα.

Βουλευτής. Ὑπέγραψα ὅλας τὰς ἀκανθώδεις προτάσεις, τὰς κατατεθείσας ὑπὸ τῶν φίλων τοῦ ὑπουργείου. Ὁ πρόεδρος ἀναγινώσκει τὰ δυνάματα τῶν υπογραψάντων καὶ ἀσβεστος γέλως τὰ ὑποδέχεται εἰς τὰ θεωρεῖα.

Ἵπουργός. (Καθ' ἑαυτὸν) Ποῦ ἄρα θὰ καταντήσῃ; τρέμω. (Μεγαλοφώνως) Εἴθε ἐκ τῶν πιστῶν φίλων μας, δὲν τὸ λησμονοῦμεν.

Βουλευτής. Θέλω νὰ σὰς τὸ ἀποδείξω προσφύρων εἰς ὑμᾶς ἐκδούλευσιν τινα.

Ἵπουργός. Λέγετε λοιπόν.

Βουλευτής. Ἡ νομαρχία Κυκλάδων εἶνε κενὴ τώρα· ἔρχομαι νὰ σὰς ὑποδείξω τὸν μόνον ἀνθρώπον, τὸν ὁποῖον δύνασθε νὰ διορίσητε ἐκεῖ ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ· ἔχετε πολλοὺς νομάρχας ἀνικάνους, πρὸς ἐξάγετε. Ὁ παρ' ἐμοῦ συνιστάμενος, τὸν ὁποῖον θὰ ἐμαντεύσατε, εἶνε ἀρχαῖος καὶ ἐμπειρὸς διοικητικὸς ὑπάλληλος, σήμερον δὲ δεξιότατος δημοσιογράφος· συνετέλεσεν εἰς τὴν κατὰ τὰς τελευταίας ἐκλογὰς ἐπιτυχίαν σας· ἐκτὸς τούτου φιλόπρονος, εὐμαθὴς, ἐπιτήδειος εἰς τὸ προσελκύειν ἀνθρώπους, γνωρίζων τὰ πρόσωπα. . .

Ἵπουργός. Νομίζω, ὅτι ἀνεμίχθη κάπως εἰς τὰ Λαυριακά.

Βουλευτής. Ναί. . . ἐξημιώθη ὀλίγον. . . καὶ διὰ τοῦτο ζητεῖ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν διοικητικὴν ὑπηρεσίαν, πλὴν εἶνε ἐξ ἐκείνων, οἵτινες δὲν δέχονται μικρὰν θέσιν· δὲν τὸ λέγω διότι εἶνε ἀδελφός μου, τοῦτο δὲν μὲ τυφλώνει.

Ἵπουργός. Ὡ! βέβαια.

Βουλευτής. Θὰ εὐχαριστηθῇ πληρέστατα εἰς τὴν ἐν λόγῳ θέσιν· δὲν θὰ ἔχῃ κάμμιναν ἄλλην ἀπαιτήσιν· βδελύττεται, ὅπως καὶ ἐγὼ τὴν θεσιθῆριαν. (Ἀνοίγει ἡ θύρα τοῦ δωματίου καὶ ὁ Γ. Γραμματεὺς προβάλλει τὴν κεφαλὴν).

Γ. Γραμματεὺς. Δύναται ὁ κύριος ὑπουργὸς νὰ θέσῃ ὑπογραφὰς τινὰς πολὺ κατεπειγούσας;

Ἵπουργός. Ἀμέσως· ἐντὸς ὀλίγου τελειόνομεν τὴν ἐπιμίσιν μας. (Ὁ Γ. Γραμματεὺς ἀπερχεταί).

Βουλευτής. Νὰ μὴ σὰς ἐμποδίζω. . .

Ἵπουργός. Ἀστέλλεσθε; Δὲν μὲ λέγετε τί-

ποτε περὶ τοῦ θεάτρου, σὲς ὁ διάπυρος ἐραστὴς τῆς μουσικῆς;

Βουλευτής. Τὸ θέατρον εἶνε κατ' ἐμὲ ἐλεεινὸν ἐφέτος· ὁ ὑψίφωνος μάλιστα εἶνε ἀνυπόφορος. . . Σὰς ἔλεγον λοιπὸν ὅτι ὁ ἀδελφός μου ἔχει ὅλα τὰ προσόντα. . .

Ἵπουργός. Ὁμιλῶμεν ἄλλοτε περὶ τούτου. . . Εἴχατε εἰδήσεις περὶ τοῦ υἱοῦ σας;

Βουλευτής. Σὰς εὐχαριστῶ, εἶχον. Ἐπιτρέψατέ μοι ὅμως νὰ ἐπιμείνω εἰς τὴν σύστασιν μου. Θεωρῶ καθήκον μου νὰ σὰς τὸν ὑποδείξω, ἐπαναλαμβάνω δὲ νὰ σὰς εἶπω, ὅτι δὲν ὀρμῶμαι ἀπὸ τὴν ποταπὴν σκέψιν, ὅτι ὁ ἀνθρώπος οὗτος εἶνε ἀδελφός μου. Τοῦτο κάμνω μόνον χάριν τῆς ὑπηρεσίας. Δόξα τῷ θεῷ ἡ ἀφιλοκερδεία μου εἶνε εἰς ὅλους γνωστή.

Ἵπουργός. Οὐδεὶς ἀμφισβᾷ περὶ αὐτῆς. Σὰς εὐγνωμονῶ διὰ τὴν σύστασιν σας, ἀλλ' οἱ διορισμοὶ τῶν νομαρχῶν ἀποφασίζονται, φίλε μου, ἐν ὑπουργικῷ συμβουλίῳ. Ὁμιλήσατε περὶ τοῦ διορισμοῦ τούτου καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς συναδέλφους μου.

Βουλευτής. (Καθ' ἑαυτὸν) Προσπαθεῖ ν' ἀπαλλάγῃ πάσης προσωπικῆς ὑποχρεώσεως. (Μεγαλοφώνως) Ὁχι· θέλω νὰ ἔχετε ὑμεῖς τὴν τιμὴν τῆς προτάσεως· ἐγὼ σὰς εἶπα τὴν ἀλήθειαν. Τώρα ἐπιφυλάττωμαι μόνον νὰ ἐκτιμῶ τὴν πολιτικὴν σύνεσιν τοῦ ὑπουργείου, καθόσον θὰ κάμῃ καλὴν ἢ κακὴν ἐκλογὴν· ἐγὼ σὰς ἔδωκα νύξιν ἀρκούντως καὶ δὲν ἀναμειγνύομαι πλέον εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν.

Ἵπουργός. Δὲν θέλω λησμονήσῃ τὴν ὑμετέραν σύστασιν.

Βουλευτής. Τὴν σύστασιν μου! εἶπατε μᾶλλον τὴν μαρτυρίαν μου.

Ἵπουργός. Ἔστω· Ἀλλ' ἂς ὀμιλήσωμεν ὀλίγον περὶ τῶν γενικῶν πραγμάτων. Ὑμεῖς ὅστις βλέπετε τὸσον κόσμον πρέπει νὰ γνωρίζετε κάλλιον παντὸς ἄλλου πῶς εἶνε διατεθειμένη ἡ κοινὴ γνώμη πρὸς τὸ ὑπουργεῖον. . .

Βουλευτής. Ἀρκετὰ καλὰ· ἐν τούτοις. . . θέλετε νὰ σὰς εἶπω τὴν ἀλήθειαν;

Ἵπουργός. Ἀναμφισβόλως· θὰ με ὑποχρεώσετε μεγάλως.

Βουλευτής. Αἱ λοιπὸν! λέγουσιν ἐν γένει ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δὲν κάμνει τίποτε διὰ τοὺς φίλους του. . . ὅτι τοὺς παραμελεῖ καθ' ὑπερβολὴν. Δὲν ὀμιλῶ περὶ ἐμοῦ, πλὴν ἰδοὺ πρό τινας διέτρεξα ὅλην τὴν ἐπαρχίαν μου καὶ εὖρον παντοῦ δυσἀρέσκεϊαν.

Ἵπουργός. Μήπως μέμφονται τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν μας;

Βουλευτής. Ὁχι δά.

Ἵπουργός. Μήπως τὰ ὕλικά συμφέροντα πάσχουσι;

Βουλευτής. Τὸ ἐναντίον,

Ἵπουργός. Μήπως ἡ δημοσία ἐκπαίδευσις παραμελεῖται;

Βουλευτής. Διαδίδεται μάλιστα μὲ τὸ πάρα πᾶνω.

Ἵπουργός. Μήπως δὲν λαμβάνεται φροντὶς περὶ ὁδοποιίας; Ποῖα εἶνε λοιπὸν τὰ παράπονα τῶν συνεπαρχιωτῶν σας.

Βουλευτής. Σὰς εἶχα δώσει κατάλογον τεσσάρων ἢ πέντε ἐκλογέων μὲ ἐπιρροήν, ἐχόντων ἀπαιτήσεις μετρίας καὶ εὐλόγους καὶ ὅμως τὰς ἐλθμονήσατε. Δὲν λέγῳ τοῦτο χάριν ἑαυτοῦ, ἀδιαφορῶν ἐὰν ἐπανεέλθω εἰς τὴν Βουλὴν, ἀλλὰ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ κατωρθώσετε νὰ ἐπιτύχῃ ὁ ὑποψήφιος τῆς ἀντιπολιτεύσεως, καὶ τότε βλέπομεν. . . Καθεὶς ἐρωτᾷ τί χρησιμεύει νὰ ψηφοφορῇ τις ὑπὲρ ὑμῶν καὶ πολλοὶ μεμψιμοιροῦσι διὰ τὴν πρὸς τοὺς φίλους σας δεικνυομένην ἀδιαφορίαν. Ὑμεῖς μὲ ἀναγκάσατε νὰ σὰς εἶπω ὅλ' αὐτά. (Ὁ Γ. Γραμματεὺς φαίνεται πάλιν εἰς τὴν θύραν· ἀμφοτέρωι ἐγείρονται καὶ προχωροῦσι πρὸς αὐτόν· ὁ βουλευτὴς ἐξακολουθεῖ). Ἀ! ἐλθμονὴν, ἔχω μίαν διαφορὰν μὲ τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἵπουργός. Καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν;

Βουλευτής. Διόρισε προχθὲς εἰς τὴν ἐπαρχίαν μου ἓνα ὑγειονομοσταθμάρχην χωρὶς νὰ λάβῃ καὶ τὴν γνώμην μου. Τί θὰ εἰποῦν εἰς τὴν ἐπαρχίαν μου βλέποντες ὅτι γίνονται διορισμοὶ μὴ μεσολαβούντος ἐμοῦ;

Ἵπουργός. Ἐν τούτοις. . . δὲν εἶνε δυνατόν.

Βουλευτής. Καὶ πάλιν σὰς τὸ ἐπαναλαμβάνω, δὲν πρόκειται περὶ τοῦ συμφέροντός μου. Τοῦ βουλευτοῦ τὸ ἀξίωμα μόνον πικρίας καὶ κόπους μοι προξενεῖ. Ἄν θέλετε νὰ ἔλθῃ ἀντ' ἐμοῦ βουλευτὴς ἀντιπολιτευόμενος, ἀρκεῖ νὰ ἐπιμείνετε εἰς αὐτὸν τὸν στραβὸν δρόμον.

Ἵπουργός. Οἱ ἐκλογεῖς σας εἶνε ἀρκετὰ δίκαιοι, ὥστε νὰ μὴ σὰς καταστήσωσιν ὑπεύθυνόν διὰ τὰς πράξεις τοῦ ὑπουργείου.

Βουλευτής. Ἡ θέλησις τῶν ἐκλογέων εἶνε νὰ εἰσακούεται ὁ βουλευτὴς τῶν· ἂν δὲ οὗτος δὲν ἔχει κάμμιναν ἐπιρροήν τὸν μουντζώνουν.

Ἵπουργός. Ὁ ἀ ὀμιλήσω περὶ ὅλων τούτων μὲ τοὺς συναδέλφους μου.

Βουλευτής. Ἐγὼ ὀμιλήσω πρὸς τὸ συμφέρον σας. . . Πλὴν σὰς παρακαλῶ ἂς παύσωμεν. . . Σὰς περιμένουν. . . καὶ θὰ λυπηθῶ πολὺ ἂν σὰς ἔκαμνα νὰ χάσῃτε τὸν καιρὸν σας.

Ἵπουργός. Μὲ τὴν ἀδειάν σας. (Ἐπιστρέφει εἰς τὴν ἑδραν τοῦ καὶ κάθηται· ὁ Γ. Γραμματεὺς εἰσέρχεται).

Βουλευτής. (Ἀνοίγων τὴν θύραν καὶ ἀπερχόμενος λέγει καθ' ἑαυτὸν). Ἀ! δὲν θέλεις τὸν ἀδελφόν μου· ἐντὸς ὀλίγου λογαριάζομεθα.

ΣΚΗΝΗ Ε'

[Ὁ Ὑπουργὸς καὶ ὁ Γ. Γραμματεὺς].

Ἵπουργός. Ἀ! τέλος πάντων! ἐνόμίζον ὅτι

δὲν θὰ ἐξέλθῃ ποτέ. Τὶ ἀγύρτης! Ἡ μὲν κατὰ χρῆσιν τῶν ὑπουργῶν λογίζεται ἐγκλημα, ἡ δὲ ἀνάμιξις τῶν βουλευτῶν εἰς τὰ τῆς διοικήσεως ὑποστηρίζεται ὡς πολιτικὸν δόγμα! Τώρα λοιπὸν θὰ ἐργασθῶμεν, ἀγαπητέ. Διέταξα νὰ μὴ ἀνοιχθῇ εἰς κανένα ἡ θύρα μου· ἔχομεν ἀκόμη τοῦλάχιστον δύο ὥρας· τὰς θέτω εἰς τὴν διάθεσίν σας.

Γ. Γραμματεὺς. Ἐχω μεγάλην ἀνάγκην αὐτῶν· πρὸ μιᾶς ἐβδομάδος δὲν ἠδυνήθητε νὰ μοῦ παραχωρήσητε οὔτε μίαν κἂν στιγμὴν· ἡ τράπεζά μου εἶνε καταφορτωμένη ἐκκερμένων ὑποθέσεων.

Ἵπουργός. Ἐμπρὸς λοιπὸν, ἂς μὴ χρονοτριβώμεν· ἂς ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα, ἀπὸ τὰς ὑποθέσεις ὅσαι συνιστῶνται ὑπὸ βουλευτῶν. Τὰς ἐβάλατε κατὰ μέρος; Πρέπει νὰ διεκπεραιωθῶσι παραχρῆμα.

Γ. Γραμματεὺς. Ἐδῶ τὰς ἔχω.

Ἵπουργός. Ἀναγνώσατε λοιπὸν· σὰς ἀκούω. [Ὁ κλητὴρ ἀνοίγει ἀμφοτέρωι τὰ φύλλα τῆς μεγάλης θύρας καὶ εἰσάγει τὸν ὑπουργὸν τῆς δικαιοσύνης. Οἱ δύο ὑπουργοὶ σφίγγουσι τὰς χεῖρας ἀλλήλων].

Ἵπουργός. (Πρὸς τὸν Γ. Γραμματεῖα) Εἶμαι ἰδικός σας, ἀγαπητέ, μετὰ μίαν στιγμὴν· βλέπετε, ὅτι ὑπάρχει ἀνωτέρα βία, ἀλλὰ περιμείνατέ μοι ὀλίγον καὶ θέλωμεν ἐπανορθώσῃ τὴν ἀπώλειαν τοῦ χρόνου. (Ὁ Γ. Γραμματεὺς ἐξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'

[Ὁ Ὑπουργὸς καὶ ὁ συνάδελφός του].

Συνάδελφος. Καλὴμέρα, φίλτατε συνάδελφε· ἐδραπέτευσα μίαν στιγμὴν διὰ νὰ ἔλθω νὰ τὰ ποῦμεν. Ἀφῆκα εἰς τὸ γραφεῖόν μου δύο τμηματάρχας ἀδημονοῦντας διὰ τὴν ἀναχώρησίν μου, ἀλλ' ἔχομεν ἀνάγκην νὰ ὀμιλήσωμεν περὶ σπουδαιωτέρων ὑποθέσεων, τὰ δὲ διοικητικὰ πρέπει νὰ ὑποχωροῦν εἰς τὴν πολιτικὴν. Μᾶς καταβαρύνουν μὲ ἐγγράφα πρὸς ὑπογραφήν· ἀπαιτοῦν νὰ μεριμνῶμεν περὶ πάντων ὡς ἂν τὸ ἡμερονύκτιον εἶχεν ἐξήκοντα ὥρας.

Ἵπουργός. Ἐτρέξε τίποτε μετὰ τὸ χθεσινὸν ὑπουργικὸν συμβούλιον;

Συνάδελφος. Ὁχι· ἀλλ' ἠσθάνομαι τὴν ἀνάγκην νὰ συνομιλήσωμεν περὶ τούτου πρὸ τοῦ σημερινοῦ συμβουλίου.

Ἵπουργός. Σὰς εὐχαριστῶ διὰ τὴν φιλικὴν ταύτην ἐμπιστοσύνην.

Συνάδελφος. Ὁ Βασιλεὺς μ' ἐφάνη σύννομος καὶ σοβαρὸς· μήπως εἶνε δυσχερὴς ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον; Ἡ ψυχρότης τοῦ δὲν ἔκαμε καὶ εἰς ὑμᾶς ἐντύπωσιν;

Ἵπουργός. Τὴν παραμικράν. Ἴσως ἦτο ὀλιγώτερον περιποιητικὸς παρὰ τὸ σὺνθετος· μέρηνά τις ἢ κακοδιαθεσία. . .

Συνάδελφος. Παρετηρήσατε ὅτι ὁ ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν φθάνει πρῶτος καὶ πρὸ τῆς

πρὸς τὸν κ. Κ. καὶ ἐπιστρέφω πάραυτα (Ἐξέρχεται μετὰ τοῦ ἀπαλλήλου)

Γ. Γραμματεὺς. (Ἰδίᾳ) Πάλιν πρέπει νὰ περιμείνω. . . . Νὰ ὑπάγω νὰ προγευματίσω. . . ἀδύνατον. . . πῶς νὰ ἐπανεέλθω ἔπειτα; Εἴκοσι περιμένουν παραφυλάττοντες εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ ὑπουργείου τὴν ἐπιστροφὴν μου. . . Ὁ ὑπουργὸς τοὺς παραπέμπει ὅλους εἰς ἐμέ. (Εἰσέρχεται ὁ Ὑπουργός).

Ὑπουργός. Ἐξακολουθήσατε.

Γ. Γραμματεὺς. (Ἀναγινώσκει) Ὁ κ. Α. ζητεῖ τὴν παραχώρησιν μεταλλείου παρακειμένου εἰς τὸ κτῆμά του.

Ὑπουργός. Τί γνωμοδοτεῖ τὸ Συμβούλιον;

Γ. Γραμματεὺς. Νὰ δοθῇ ἡ παραχώρησις.

Ὑπουργός. Τίς ὁ ὑποστηρίξων τὸν ἀναφερόμενον;

Γ. Γραμματεὺς. Ὁ κ. Μ.

Ὑπουργός. Ἀ! βουλευτὴς ἀντιπολιτευόμενος. Ἀπορρίπτεται ἡ αἴτησις τοῦ κ. Α.

Γ. Γραμματεὺς. (Ἰδίᾳ) Τὸ πρόβλεπον (Μεγαλοφώνως) Ἰδοὺ καὶ ὁ διορισμὸς τοῦ γραφέως, ὃν συνιστᾷ ὁ φίλος τοῦ ὑπουργείου κ. Ν.

Ὑπουργός. Τὸν ὑπογράφω. [Εἰσέρχεται ὁ κλητῆρ.]

Κλητῆρ. Ὁ νομάρχης Κεφαλληνίας ζητεῖ νὰ παρουσιασθῇ πρὸς ὑμᾶς ἀναχωρεῖ αὐριον καὶ λέγει, ὅτι τὸν διατάξατε νὰ ἔλθῃ πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του.

Ὑπουργός. Εἶνε ἀληθές· εἰπέ τω νὰ ἔλθῃ. (Πρὸς τὸν γ. γραμματέα) Μὴ ἀποσύρσῃ· δὲν εἴσθε περιττός, ἔπειτα δὲ εἶναι καὶ φίλος σας, καὶ τὸν διώρισα κατὰ σύστασίν σας. Θὰ συνομιλήσωμεν ἐνώπιόν σας, καὶ, ἐνθ' ὅθι τὸν ἀκούω θὰ ὑπογράφω καὶ τὰ μᾶλλον κατεπείγοντα ἔγγραφα. (Ὁ κλητῆρ ἐξέρχεται)

ΣΚΗΝΗ Θ'

[Οἱ προηγούμενοι καὶ ὁ νομάρχης]

Νομάρχης. Ὅπως μὲ διατάξατε, κύριε Ὑπουργέ, ἔρχομαι νὰ λάβω τὰς ὁδηγίας σας, καθότι αὐριον μεταβαίνω εἰς τὴν θέσιν μου.

Ὑπουργός. Χαίρω πολὺ βλέπων ὑμᾶς κ. νομάρχα! Ἐπεθύμουν πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς σας νὰ συνδιαλεχθῶ μεθ' ὑμῶν περὶ τῶν πραγμάτων τοῦ νομοῦ σας. Τὸ ἐπικρατοῦν ἐκεῖ πνεῦμα εἶνε εὐχάριστον· εἰς ὑμᾶς ἐναπόκειται νὰ διατηρήσῃτε τὴν εὐάρεστον ταύτην κατάστασιν.

Νομάρχης. Θὰ καταβάλλω πρὸς τοῦτο πᾶσαν προσπάθειαν. Ἡ κυβέρνησις θὰ μὲ εὕρῃ πάντοτε ἀφωσιωμένον.

Ὑπουργός. Οἱ βουλευταὶ σας ἐντούτοις δὲν εἶνε ὅλοι ἐπίσης ἀφωσιωμένοι εἰς τὴν κυβέρνησιν.

Νομάρχης. Παντοῦ, κύριε ὑπουργέ, ὑπάρχει ἤρα ἐντὸς τοῦ καλοῦ σίτου.

Ὑπουργός. Καθῆκον ἔχετε νὰ τὴν ἐκρίζωσετε· εὐθύνεσθε διὰ τοῦτο πρὸς τὸ ὑπουργεῖον.

(Ὁ ἐξ ἀπορρήτων ἀπάλληλος εἰσέρχεται, ὁμιλεῖ κρυφίως πρὸς τὸν ὑπουργὸν καὶ ἀκολούθως ἐξέρχεται.)

Ὑπουργός. Ὁ ἴδιος ὁ συντάκτης! Ἐρχομαι εὐθύς. Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε. (Ἐξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ Ι'

[Ὁ Γ. γραμματεὺς καὶ ὁ νομάρχης].

Νομάρχης. Ἦρουν εἰς τὸ σπίτι σου, φίλε μου, καὶ μὲ εἶπαν, ὅτι εἰργάζεσθαι μὲ τὸν ὑπουργόν.

Γ. Γραμματεὺς. ὦ! ἄφησέ με ἀδελφέ· εἴμ' ἐδῶ ἀπὸ τὸ πρῶτ' καὶ οὔτε μίαν κἀν ὑπογραφὴν κατώρθωσα ν' ἀποσπάσω. Εἰς ὅλους εἰν' ἀνοικτὴ ἡ θύρα· ἀδύνατον νὰ τελειώσῃ τις καμμιὰν δουλειάν.

Νομάρχης. Ἦθελα νὰ ὁμιλήσω μαζύ σου περὶ τῆς θέσεως τοῦ ὑπουργείου. Ὅπως πληροφροῦμαι πανταχόθεν, δὲν φαίνεται πολὺ στερεόν· γενικὴ κατακραυγὴ ὑπάρχει ἐναντίον του.

Γ. Γραμματεὺς. Καὶ δικαίως· εἶδες ποτὲ ἐλκεϊνότεραν κυβέρνησιν;

Νομάρχης. ὦ! εἴμεθα βλέπω ἀντιπολιτευόμενοι. . . .

Γ. Γραμματεὺς. Καὶ διατὶ ὅχι, παρακαλῶ; Ὅταν ἐσχηματίσθῃ τὸ ὑπουργεῖον ὑποστηρίξετο ἀπὸ τοὺς ἐν τῇ βουλῇ φίλους μου· κατόπιν ἐγεννήθησαν δυσαρέσκαι, οἱ φίλοι μου ἐγενῆσαν ἐκ νέου ἀντιπολιτευόμενοι καὶ ἐγὼ ἐμμήνην τὸ παράδειγμά των. . .

Νομάρχης. Καὶ δὲν ἔδωκες τὴν παραίτησίν σου;

Γ. Γραμματεὺς. Ἀμ' δέ; Ἰδοὺ ἐκ πείρας φίλε μου τί ἔμαθον. Μὴ ζητήσης εἰς αὐτὸν τὸν τόπον νὰ εὐχαρηστήσης τὴν ἰδικήν σου συνείδησιν, ἀλλὰ τὴν συνείδησιν τῶν ἄλλων.

Νομάρχης. Ὁ προκατόχος σου ἐν τούτοις θὰ ἤκουσε, φαίνεται, τὴν συνείδησίν του διότι παρητήθη καθὼς ἔπρεπε τὸ ὑπουργεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνῆκε.

Γ. Γραμματεὺς. Δι' αὐτὸ ἐπρόκοψεν· ὅταν παραιτῆται τις ἀνοίγει τὴν θύραν εἰς ἐχθρὸν καὶ βιάπτει τὸ κόμμα του. Ἀς μὲ παύσουν ἂν θέλουν· δὲν τοὺς φοβοῦμαι· πλὴν ποτὲ δὲν θὰ τολμήσουν νὰ προκαλέσουν τὰς κραυγὰς τῶν δεκαπέντε ἐφημερίδων, αἵτινες μὲ ὑπερασπίζονται. Νὰ ἔχῃ τις τὸ θάρρος νὰ διακινδυνεύῃ καθ' ἐκάστην τὴν θέσιν του, εἶνε ἴδιον ἀνθρώπου μεγάλης καρδίας· ἂν παραιτηθῇς, ἐγκωμιάζεσαι ἐπὶ μίαν ἡμέραν καὶ ἔπειτα ἡ παραίτησίς σου λησμονεῖται ἀμέσως. Ἄν μὲ παύσουν, τὸ ὄνομά μου ἐγγράφεται εἰς τὸ μαρτυρολόγιον τῆς ἀντιπολιτεύσεως καὶ εἰς πρώτην ἀλλαγὴν ὑπουργείου γίνονται τοῦλάχιστον νομάρχης ἢ πρόεδρος. Ἰσως δὲν ἤξεύρεις τί ἀξίζει μία πολιτικὴ παῦσις· ἰσοδυναμεῖ, φίλε μου, μὲ συναλλαγματικὴν ἐπὶ τοῦ πρώτου διαδόχου ὑπουργείου, πληρωτέαν τῇ ἐμφανίσει. Σὲ εὐχομαι τοιαύτην παῦσιν πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ σταδίου σου.

Νομάρχης. Σὲ εὐγνωμονῶ. Ἐν τούτοις πρὸς

ποῖον φρονεῖς, ὅτι θὰ κλίνη ἡ πλάστιγξ; ποῖος ἄρα θὰ περιέλθῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν, ἂν πέσῃ τὸ ὑπουργεῖον; . . . Ἐπεθύμουν πρὶν ἀναχωρήσω νὰ λάβω προφυλακτικὰ τινὰ μέτρα. Μάτια ποῦ δὲν βλέπονται γρήγορα λησμονοῦνται, λέγει ἡ παροιμία, εἰς δὲ τὰς ὑπουργικὰς κρίσεις κάμμιὰ θέσις δὲν εἶνε ἀσφαλής, ἂν δὲν λάβῃ τις προηγουμένως τὰς ἀναγκαῖας προφυλάξεις.

Γ. Γραμματεὺς. Καλὰ θὰ ἔκαμες ἂν ἐβλεπες καὶ τοὺς δύο κομματάρχας, καθότι ἀναγκαῖως εἰς τῶν δύο ἐξ αὐτῶν θὰ ἐπανεέλθῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν.

Νομάρχης. Ἀπόψε θὰ ὑπάγω νὰ ἴδω καὶ τοὺς δύο· δὲν πρέπει νὰ παραμελήσω καμμιὰν προφύλαξιν.

Γ. Γραμματεὺς. Μὴ ἀνησυχῇς, ἐγὼ θὰ εἴμαι πάντοτε ἐδῶ καὶ θὰ σὲ ὑπερασπίζωμαι, ἔστω καὶ ἂν χάσω τὴν θέσιν μου, ἴσως μάλιστα τότε ἀκόμη εὐκολώτερον. Τὰ ὑπουργεῖα πίπτουν, ἀλλ' ἡ πολιτικὴ μένει. Φοβοῦ, πρὸ πάντων τὴν κεντρικὴν ὑπηρεσίαν, ἥτις εἶνε ἀδυσώπητος· ἀλλ' εἶνε εὐκόλον νὰ τῇ εὐαρεστήσης· παρέχε εἰς αὐτὴν ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγωτέραν ἀφορμὴν ἐργασίας, διότι ἡ ἐργασία τὴν βαρύνει· μὴ τῇ ζητῇς ποτὲ ὁδηγίας. Διὰ τῶν προφυλάξεων τούτων θὰ ἐκτιμηθῇς καὶ θὰ προστατευθῇς ὑπὸ τῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας. Ἀμφοτέρω δὲ ταῦτα ἔχουν τὴν ἀξίαν των, καὶ ἰδοὺ διατὶ ὁ ὑπουργὸς ἀναγκάζεται νὰ διορίσῃ νομάρχην τινά, πρὸς ἱκανοποίησιν βουλευτοῦ τινος· τότε προσκαλεῖ τὸν ἀρμόδιον τμηματάρχην—«Ποῖαν νομαρχίαν δυνάμεθα νὰ διαθέσωμεν;—Ὁ τμηματάρχης ὑποδεικνύει τὸν νομάρχην τὸν μᾶλλον ἀπαρέσκοντα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ ὅστις ἐνίοτε εἶνε ὁ ἐργατικώτερος καὶ ἱκανώτερος τῶν νομαρχῶν τοῦ κράτους.

Νομάρχης. Θ' ἀκολουθήσω κατὰ γράμμα τὰς φρονίμους ταύτας συμβουλὰς· νὰ πέσῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου. . . ἡ παῦσις μου, ἂν γράψω ἔγγραφο μὴ πάντῃ ἀναπόδραστον, ἢ ἂν ζητήσω ποτὲ ὁδηγίαν τινά!

Γ. Γραμματεὺς. Δύο λέξεις ἀκόμη. Φρόντισε νὰ τὰ ἔχῃς καλὰ μὲ τοὺς βουλευτὰς καὶ μὲ τὰς ἐφημερίδας. Ἰδοὺ ὁ ὑπουργός. (Προσποιεῖται ὅτι ἐξακολουθεῖ τὴν συνομιλίαν). Μήπως ζητεῖτε καὶ ἄλλας τινὰς ὁδηγίας, κύριε νομάρχα.

Νομάρχης. Ὁχι.

ΣΚΗΝΗ ΙΑ'

[Οἱ προηγούμενοι καὶ ὁ ὑπουργός.]

Ὑπουργός. (Πρὸς τὸν γ. γραμματέα) Δότε μοι τὴν δεσμίδα ταύτην τῶν ἐγγράφων· θὰ ὑπογράφω ἀνεξέταστος· (Ὑπογράφει τὰ ἔγγραφα χωρὶς νὰ τὰ ἀναγινώσκῃ) Λοιπὸν, κύριε νομάρχα, ἠκούσατε τὰς ὁδηγίας ἃς σὰς ἔδωκεν ὁ γ. γραμματεὺς. Ποτὲ νὰ μὴ ἀναβάλλετε καμμιὰν ὑπόθεσιν· δὲν φαντάζεσθε πόσον ἐξευτελίζεται ἡ διοίκησις ἕνεκα τῶν ἀργοποριῶν. Γράφετε συχνὰ καὶ ζητεῖτε ὁδηγίας ὡσάντις διστάζετε εἰς

τι· αἱ ἀπαντήσεις τοῦ ὑπουργείου ποτὲ δὲν θὰ βραδύνωσι.

Νομάρχης. Ἐστὲ βέβαιος, ὅτι θέλω συμμορφωθῇ πληρέστατα πρὸς τὰς ὁδηγίας, τὰς ὁποίας εὐαρεστήθητε νὰ μὲ δώσετε. (Ἀτενίζει μειδιῶν τὸν γ. γραμματέα)

Ὑπουργός. Ὀλίγας στιγμὰς ἔχετε εἰς τὴν διαθέσιν σας· ἀφοῦ θὰ ἀναχωρήσετε αὐριον δὲν σὰς κρατῶ περισσότερον. [Ὁ νομάρχης ἐξέρχεται].

ΣΚΗΝΗ ΙΒ'

[Ὑπουργός καὶ γ. γραμματεὺς.]

Ὑπουργός. Τώρα πλέον ἐλπίζω, ὅτι δὲν θὰ μὰς διαταράξῃ ψυχὴ· ὑποδείξατέ μοι μόνον τὰς ὑποθέσεις, ὅσας παρέχουσι κάποιαν δυσχέρειαν· κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ ἐργασία μας θὰ προδῇ ταχύτερον.

Κλητῆρ. (Ἀνοίγων τὴν θύραν καὶ φωνάζων) Σὰς ζητοῦν ᾽ς τὸ σπίτι, κύριε ὑπουργέ.

Ὑπουργός. Κακὴ ὑπομονή· ὅλα τὰ ἐμπόδια συνώμοσαν, φαίνεται, κατὰ τῆς ἐργασίας μας. Μὲ περιμένουν εἰς τὴν οἰκίαν μου, ὅπου προσεκάλεσα βουλευτὰς τινὰς εἰς τὸ πρόγευμα.

Γ. Γραμματεὺς. Δύναμαι νὰ σὰς ἴδω μετὰ μίαν ὥραν; . .

Ὑπουργός. Μετὰ μίαν ὥραν ἔχομεν ὑπουργικὸν συμβούλιον.

Γ. Γραμματεὺς. Μετὰ τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον;

Ὑπουργός. Εἶνε συνεδρίασις εἰς τὴν Βουλὴν.

Γ. Γραμματεὺς. Μετὰ τὸ γεῦμα;

Ὑπουργός. Ἐχω ὑποδοχὴν.

Γ. Γραμματεὺς. Λοιπὸν θὰ ἐργασθῶμεν αὐριον.

Ὑπουργός. Αὐριον ἔχω ἀκροάσεις· ἀλλὰ μεθαύριον θὰ κλείσω τὴν θύραν καὶ θὰ ἐργασθῶμεν ἐν πλήρει ἀνέσει. (Ἐξέρχεται).

Γ. Γραμματεὺς. (Μειδιῶν) Καθὼς σήμερον μεθαύριον θὰ ἔχωμεν κἀνένα λόγον νὰ προσταμάσωμεν διὰ τὴν βουλὴν, ἢ κἀνένα πρέσβυν νὰ ἐπισκεφθῶμεν ἢ φίλους νὰ ἀκούσωμεν, πρὸ πάντων δὲ βουλευτὰς νὰ κολακεύσωμεν, νὰ θωπεύσωμεν, νὰ ἐξοικονομήσωμεν ἐν τῇ ματαιοφροσύνη των, νὰ ἱκανοποιήσωμεν ἀκαταπαύστους ἀπαιτητάς! Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κυκεῶνος τοσούτων ποικίλων φροντίδων καὶ ἀσχολιῶν ἃς οἰκονομῶσιν ὅπως εἴμπορέσουν αἱ ὑποθέσεις τοῦ Κράτους.

[Κατὰ τὸ Γαλλικόν]

ΚΛΑΔΩΠΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ

Οἱ Παρίσιοι εἶνε πόλις διαφέρουσα οὐ μόνον ἐπὶ τῇ λαμπρότητι τῶν μνημείων αὐτῆς καὶ τῷ πλούτῳ τῆς βιομηχανίας, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ καθαριότητι καὶ τῇ ὑγιεινῇ αὐτῆς καταστάσει· διότι πλεῖστη δὴ ἐπιμέλεια καταβάλλεται περὶ παντὸς δυναμένου νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν τῶν κατοικούντων ὑγίειαν καὶ νὰ καταστήσῃ εὐάρεστον τὴν ἐν αὐτῇ διατριβήν. Μετὰ θαυμασμὸν

δὲ οἱ ξένοι βλέπουν ἀνὰ τὰς ὁδοὺς μέγαν ἀριθμὸν ἐργατῶν ἀπὸ πρωῆς μέχρι ἐσπέρας ἐργαζομένων καὶ ἐπισκευαζόντων αὐτάς. Ὅποια δὲ ἐργασία ἀπαιτεῖται καὶ ὁπόση δαπάνη πρὸς συναγωγὴν τοῦ ἀμυθῆτου ἐκείνου βορβόρου, τῶν υποτριμμάτων, τῶν παντοίων καθαυμάτων, ἅτινα καθ' ἑκάστην ἀπορρίπτουσι διακοσικισμύρια ψυχὰς ἐν τοσούτῳ στενῷ χώρῳ συμπεφορημένοι;

Εἰκοσαετίαν ἤδη τὸν καθαρισμὸν τῆς πόλεως ἐκτελοῦσιν οἱ πολιτικοὶ μηχανικοὶ, ποιούμενοι χρῆσιν τῶν τελειοτάτων ἐπιστημονικῶν μεθόδων. Εἰς τοῦτο δ' ἐνασχολοῦνται δύο ἀρχιμηχανικοὶ, τρεῖς μηχανικοὶ, 112 ὁδηγοὶ ἢ βοηθοὶ καὶ τρισχίλιοι ἐργάται, ἄνδρες γυναῖκες καὶ παιδιὰ, πλὴν τῶν ἐργατῶν οὓς μισθοῦσιν οἱ ἐργολαβικῶς ἀναλαμβάνοντες τὴν ἀποκόμην τῶν ἀκαθαρσιῶν. Στράτευμα ὅλον ἔχον ἐπιτελεῖον ὑπαξιωματικούς καὶ στρατιώτας, ὧν ἕκαστον ἔχει τὴν ὠρισμένην αὐτῷ ἐργασίαν, οὐ μόνον κατὰ τὴν τακτικὴν ὑπηρεσίαν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἐκτακτὴν καὶ ἀπρόοπτον, οἷον τὴν θραῦσιν τῶν πάγων καὶ τὴν σάρωσιν τῶν χιόνων.

Κατ' ἀστυνομικὰς διατάξεις ὧν αἱ ἀρχαιόταται ἐγένοντο κατὰ τὸν δέκατον τρίτον αἰῶνα, οἱ κάτοικοι ὑποχρεοῦνται νὰ σαρόνῳσι καθ' ἑκάστην τὴν τμήμα τῆς δημοσίας ὁδοῦ τὸ πρὸ τῆς οἰκίας ἢ τοῦ καταστήματος ἢ τοῦ κήπου αὐτῶν. Ἀλλ' ἐπειδὴ, ἐννοεῖται, πανταχοῦ καὶ πάντοτε οἱ νόμοι συνήθως παραβαίνονται, καὶ, δὴ καὶ ἐν Παρίσι, ἡ κατάβρεξις ἐξετελεῖτο ἀμελῶς καὶ τοι τὸ ὑφ' ἑκάστου καταβρεκτέον πλάτος τῆς ὁδοῦ δὲν ἦτο πλεον τῶν ἑξ μέτρων. Καὶ τινες μὲν τῶν ιδιοκτητῶν ἀνέθετον τὴν σάρωσιν εἰς ἐπίτηδες ἐταιρίας, τινὲς δὲ ἐξέτελουν αὐτὴν διὰ τῶν ἰδίων θυρωρῶν ἢ ὑπηρετῶν, ὥστε οὐχὶ σπανίως συνέβαινον συγχύσεις, μάλιστα δὲ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς χρήσεως τῶν σαρωτικῶν μηχανῶν, αἵτινες μόνον ἐπὶ μεγάλης ἐκτάσεως σαρόνουσι καλῶς, κάκιστα δὲ καὶ ἀτελῶς ὅταν ἀναγκάζωνται νὰ σαρόνῳσιν ὠρισμένα τμήματα τῆς ὁδοῦ, ἀπέχοντα ἀπ' ἀλλήλων, διακόπτουσαι τὴν ἐργασίαν αὐτῶν ἀπὸ θύρας εἰς θύραν καὶ ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν. Ἐπειτα δὲ ὑπάρχουσιν ὁδοὶ αἵτινες εἶνε ἀνάγκη νὰ σαρόνῳνται πλεονάκις τῆς ἡμέρας. Πρὸς θεραπείαν λοιπὸν πάντων τῶν κακῶν τούτων, κατ' αἵτησιν τῶν μηχανικῶν νεώτερος νόμος ἀντικατέστησεν εἰς τὴν προσωπικὴν ταύτην ὑποχρέωσιν, εἰσφορὰν ὠρισμένης τινὸς ποσότητος χρημάτων. Καὶ δὴ ἀπὸ τῆς α' Ἰανουαρίου 1874 αἱ ὁδοὶ τῶν Παρισίων σαρόνῳνται ὑπὸ τῶν μηχανικῶν, τὸ μὲν θέρος ἀπὸ τῆς τρίτης πρωῆς ὥρας μέχρι τῆς 6, τὸν δὲ χειμῶνα ἀπὸ τῆς 4 μέχρι τῆς 7. Ἐρχονται ἔπειτα τὰ ἀμάξια καὶ παραλαμβάνουσι τὰς ἀκαθαρσίας καὶ τὰ σαρώματα τῶν οἰκιῶν, οὕτως ὥστε τὴν 9 ὥραν τὰ πάντα εἶνε συντε-

τελεσμένα, καὶ πανταχοῦ ἄκρα καθαριότης.

Σημειωτέον δ' ὅτι πασῶν τῶν ὁδῶν τούτων ἡ ἐπιφάνεια εἶνε ἐν ὅλῳ 4,500,000 μετ. τετραγ. τουτέστι 4500 στρέμματα.

Μετὰ πολλοὺς ἐνδοιασμοὺς καὶ πολλὰ πειράματα οἱ μηχανικοὶ ἐνέκριναν τὰς σαρωτικὰς μηχανάς, καὶ ἤδη ἐργάζονται περὶ τὰς διακοσίας. Ὁ ἀριθμὸς δ' αὐτῶν βεβαίως θὰ πολλαπλασιασθῇ, διότι ἡ μηχανὴ ἐκτελεῖ ἐργασίαν δέκα ἀνθρώπων μετ' ἴσης ταχύτητος καὶ οἰκονομίας.

Ἐννοεῖται δ' ὅτι αἱ κεντρικαὶ ἀγοραὶ χρῆζουσιν καθαρισμοῦ λεπτομερεστέρου καὶ μετὰ μείζονος ἐπιμελείας. Ἐν αὐταῖς ὑπάρχουσιν ἀποθήκαι ἐν αἷς συσσωρεύονται τῆς ἡμέρας αἱ ἀκαθαρσίαι, ἀχρηστα λαχανικά, πτηνά, ἰχθύες, ἅτινα πάντα δεόν ν' ἀποκομισθῶσιν. Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ τοῦτο μόνον, διότι ἀνάγκη νὰ πλυθῇ καὶ ὁ τόπος ἐνθα διημέρευσαν αἱ ἀκαθαρσίαι. Πρὸς δὲ τούτοις χρῆζουσιν καθαρισμοῦ τὰ οὐρητήρια, οἱ ἀστυνομικοὶ σταθμοί, τὰ ἐν τοῖς περιπάτοις καθίσματα, ἐνὶ λόγῳ πᾶν ὃ τι ἀκάθαρτον, πᾶν δυνάμενον νὰ μολύνῃ ἢ ἄλλως πως ἐνοχλήσῃ τοὺς ἀνθρώπους.

Πολλὰ δὲ καὶ διάφορα εἶνε τὰ πρὸς ἀπόπλυσιν χημικὰ μέσα. Καὶ ὡς ἀντιμικροβιατικὰ μὲν εἶνε ἡ χλωριούχος τίτανος, ὁ θειούχος ψευδάργυρος καὶ θειούχος σίδηρος, τὸ φαινικὸν ὀξύ, ὡς καθαριστικὸν δὲ τὸ χλωρυδρικὸν ὀξύ καὶ ἡ νιτροβενζίνη. Ἀλλὰ τὸ ἀριστον πάντων τῶν ἀντιμικροβιατικῶν εἶνε ἡ χλωριούχος τίτανος διότι ἀποσυντίθησι τὰ ἐκ τῆς σήψεως τῶν ὀργανικῶν ἐξατμιζόμενα, διὸ καὶ τὴν ῥίπτουσιν ἐν τοῖς ἀποπάτοις καὶ τοῖς ὑπονόμοις. Ὁ δὲ θειούχος ψευδάργυρος καὶ ὁ θειούχος σίδηρος ἔχουσιν ὀλιγωτέραν δύναμιν· χρησιμεύουσι δὲ ἐν διαλύσει 1 χιλιόγραμμου ἁλτος ἐν 10 λίτραις ὕδατος πρὸς πλύσιν τῶν δοχείων δι' ὧν μεταφέρονται αἱ τῶν ἀγορῶν ἀκαθαρσίαι. Τὸ φαινικὸν ὀξύ εἶνε κατ' ἐξοχὴν ἀντισηπτικόν· ἀναμιγνύμενον δὲ μετ' ὕδατος χρησιμεύει πρὸς ῥαντισμὸν τῶν αἰθουσῶν, τῶν ὁδῶν, τῶν πεζοδρομίων ἢ ὅπου δὴποτε ὑπάρχει φόβος ὅτι ἐσάπησαν ὀργανικαὶ οὐσίαι. Διὰ τοῦ χλωρυδρικοῦ δὲ ὀξέος ἡραιωμένου δι' ὕδατος πλύνονται τὰ οὐρητήρια, οἱ τοῖχοι τῶν ἀποπάτων, οἱ τοῖχοι καὶ τὸ ἔδαφος τῶν κρεωπωλείων. Ἡ δὲ νιτροβενζίνη εἶνε μὲν δραστηώτερα, ἀλλ' ἐνεκα τῆς δυσωδίας τῆς δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ μεταχειρισθῇ τις αὐτὴν ἀδιαφόρως ὅπου δὴποτε.

Ἡ δι' ἀπλοῦ δὲ ὕδατος κατάβρεξις τῶν ὁδῶν γίνεται ἀφθονοτάτη μᾶλλον εἰπεῖν μετὰ τινος ἀσωτίας καὶ σπατάλης. Ἀλλ' αἱ λιθόστρωτοι ὁδοὶ πρὸς συντήρησιν αὐτῶν πρόκειται νὰ εἶνε πάντοτε ὑγραί, εἰ δὲ μὴ παραλύουσι καὶ ταχέως σχηματίζονται βόθροι καὶ λάκκοι. Ἀντὶ δὲ νὰ ῥίπτουσιν ὕδωρ ἐπὶ τῶν ὁδῶν, πρὸς κατάπαυσιν

τοῦ κονιορτοῦ ἐπειράθησαν νὰ ῥίπτουσιν ἄλλας τι διεργῶν τουτέστιν εὐκόλως νοτιζόμενον, οἷον τὸ χλωριούχον μαγνήσιον, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον, ὅπερ ἀπορροφᾷ τοὺς ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ ἀτμούς τοῦ ὕδατος. Ἀλλ' ὁ τρόπος οὗτος ἀπεδείχθη ἐπιβλαβὴς καὶ διότι γεννᾷ βόρβορον μαῦρον καὶ κολλώδη, καὶ μάλιστα διότι ἀποξηραίνει τὴν ἀτμόσφαιραν καὶ γίνεται αἰτία βλάβης τῆς υγείας τῶν ἀνθρώπων. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Παρίσιοι ἀφθονοῦσιν ὕδατος, οὐδὲν ἄλλο μέσον μεταχειρίζονται πρὸς συντήρησιν τῶν ὁδῶν, κατάπαυσιν τοῦ κονιορτοῦ καὶ πλύσιν τῶν πεζοδρομίων ἢ τὸ καθαρὸν ὕδωρ.

Ὑπάρχει δὲ ἀστυνομικὴ διάταξις ὑποχρεοῦσα τοὺς κατοίκους νὰ καταβρέχουσιν ἀπαξ τοῦλάχιστον τῆς ἡμέρας ἐν ὥρᾳ καύσωνος Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ αὕτη ἡ διάταξις, ὡς εἰκός, ἀμελεῖται ἀναγκάζονται νὰ ἐκτελῶσιν αὐτὴν οἱ τῶν ὁδῶν καθαρισταί. Γίνεται δὲ εἴτε διὰ τοῦ βυτίου εἴτε διὰ τοῦ σωλῆνος ὅπερ καὶ συχνότερον. Τοῦ σωλῆνος τὸ ἄκρον προσαρμύζεται εἰς τὰ παρὰ τὰ λίθινα κράσπεδα τῶν ὁδῶν φρεάτια καὶ ἐν ὀλίγῃ ὥρᾳ καταβρέχονται αἱ ὁδοὶ ἀνευ τινὸς δυσκολίας.

Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ μόνη ἡ κατάβρεξις ἢ σάρωσις καὶ ἡ συλλογὴ τῶν ἀκαθαρσιῶν· ὑπολείπεται τὸ σπουδαιότατον πάντων, ἡ ἀποκόμις αὐτῶν ἔξω τῆς πόλεως. Αἱ ἀκαθαρσίαι λοιπὸν ἀπομένουσι κατὰ τὰς ὁδοὺς, ἕως ἔλθῃ τὸ ἐπὶ τούτῳ ἀμάξιον. Ἀποκομίζονται δὲ καθ' ἑκάστην 1700 τετραγωνικά μέτρα ἀκαθαρσιῶν, πρᾶγμα οὐκ εὐκαταφρόνητον, εἰς ὃ δαπανᾷ ἡ πόλις πολλά, ἀναθέτουσα τὴν ἀποκόμιν εἰς ἐργολάβον, ὅστις ὅμως δὲν εἶνε ὑπόχρεος νὰ ἀποκομίσῃ τὴν τέφραν τῶν βιομηχανικῶν ἐργαστηρίων τὰ κελύφη τῶν ὀστρέων καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἀχρηστα εἰς τὴν λίπανσιν τῶν ἀγρῶν. Τὸ μέγιστον δὲ τοῦ ἐργολάβου κέρδος εἶνε τὰ σαρώματα ἅτινα ῥίπτονται ἐκ τῶν οἰκιῶν κατ' εὐθείαν εἰς τὸ ἀμάξιον.

Ἀλλοτε τὰ σαρώματα τῶν οἰκιῶν ἐρρίπτοντο ἀφ' ἐσπέρας ἔξω εἰς τὴν ὁδόν, μένοντα μέχρι τῆς πρωῆς. Ὅλην δὲ τὴν νύκτα οἱ ῥακισυλλέκται περιερχόμενοι καὶ ἀνασκαλεύοντες αὐτὰ συνέλεγον ὃ τι ἡδύνατο νὰ ἔχῃ ἀξίαν τινά. Ὅτε δὲ ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ ἠθέλησε νὰ καταργήσῃ τὸ ἐπιβλαβὲς τοῦτο ἔθος, οἱ δεκαπενταχίλιοι ῥακισυλλέκται τῶν Παρισίων διεμαρτυρήθησαν τοσοῦτον εὐτόνως, ὥστε ἡ ἀρχὴ δὲν ἐτόλμησε νὰ ἐκτελέσῃ παρעὐθὺς τὴν μεταρρυθμίσιν ταύτην τὴν καταστρέφουσαν τὰ συμφέροντα τοῦ σπουδαίου τούτου σωματείου. Ἀλλὰ τῷ 1870 πολιορκουμένης τῆς πόλεως τῶν Παρισίων ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, ἀπηγορεύθη αὐστηρῶς ἡ εἰς τὰς ὁδοὺς ἐκθεσις τῶν σαρωμάτων, οἱ δὲ ῥακισυλλέκται εἰσερχόμενοι εἰς τὰς γνωστὰς οἰκίας ἡρεῦναι τὰ σαρώματα καὶ παραλαμβάνον ὅσα ἐνέκρινον πρὶν ἢ ἔλθῃ τὸ ἀμάξιον.

Ἀλλὰ δὲν εἶνε τίποτε ὁ καθ' ἡμέραν καθαρισμὸς τῆς πόλεως· διότι τὸν χειμῶνα ἐπέρχεται καὶ χιών, νέας καὶ πλείστας παρεμβάλλουσα δυσκολίας. Εἶδομεν ἀνωτέρω ὅτι ἡ ἐπιφάνεια τῶν ὁδῶν εἶνε 4,500,000 μέτρ. τετραγ. Ἐὰν δὲ τὸ στρώμα τῆς καταπεσούσης χιόνος ἔχῃ πᾶχος 10 ὑφεκατομέτρων, βλέπετε ὅτι θὰ ἔχωμεν ὄγκον χιόνος 45,000,000 κυβικῶν μέτρων, ποσὸν ὅπερ δὲν δύναται τις νὰ συναγάγῃ καὶ ἀποκομίσῃ εὐκόλως καὶ ἐν βραχεῖ. Καὶ ἐὰν μὴ τύχῃ νὰ ὑπάρχουσιν ὀχετοὶ δι' ὧν ῥέει θερμὸν ὕδωρ, ῥίπτονται ἐκεῖ αἱ χιόνες καὶ ἀναλύονται ἀνευ τινος δυσκολίας, εἰ δὲ μὴ δὲν εἶνε δύσκολον νὰ μεταβληθῶσιν οἱ ὀχετοὶ οὗτοι εἰς παγοθήκας. Ἐπειράθησαν νὰ σωρεύσωσι τὰς χιόνους καὶ νὰ τὰς διαλύσωσιν ἔπειτα δι' ἐπιχύσεως ἀτμοῦ, ἀλλὰ τὸ μέσον τοῦτο ἐφάνη ἀνεπαρκές. Ἐπενόησαν δὲ χιονοσάρωθρα ἐλκόμενα εἴτε ὑπὸ ἀνθρώπων εἴτε ὑπὸ ζώων, ἀλλὰ καὶ ταῦτα εἰς οὐδὲν ἐχρησίμευσαν, διότι τὸ στρώμα τῆς χιόνος εἶνε πάντοτε λεπτὸν καὶ πεπατημένον ὑπὸ τε τῶν ἀμαξίων καὶ τῶν διαβατῶν. Καταφεύγουσι λοιπὸν εἰς τὸ προχειρότατον τῶν μέσων τὸ καὶ συντομώτατον. Ἀμα πιπτούσης τῆς χιόνος σπεύδουσιν εἰς τὸ ἔργον πάντες οἱ ὑπάλληλοι τῶν μηχανικῶν, τὰ ἀμάξια τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς καὶ τὰ πεντήκοντα τῆς Ἑταιρίας τῶν Λεωφορέων, ἧτις εἶνε ὑπόχρεως νὰ παρεχῇ τὴν συνδρομὴν ταύτην. Οἱ κάτοικοι ὑποχρεοῦνται νὰ σαρόνῳσι 4 μέτρα τοῦ πλάτους τῆς πρὸς τῆς οἰκίας τῶν ὁδῶν, τὸ δὲ ὑπολείπόμενον κατὰ τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ καθαρίζουσιν οἱ ὁδοκαθαρισταί. Ἀπαγορεύεται δὲ ἡ σάρωσις τῆς χιόνος, ἧτις παραχρῆμα ἀποκομίζεται διὰ τῶν ἀμαξίων καὶ οὕτω πως δὲν διακόπτεται ἡ συγκοινωνία. Ἀρχομένης δὲ τῆς τῆξεως τῆς χιόνος ἀνοίγονται πάντες οἱ κρουνοὶ τῶν ὁδῶν, σπεύδουσιν εἰς ἔργον αἱ σαρωτικαὶ μηχαναὶ καὶ οἱ σαρωταὶ μετὰ πάσης αὐτῶν τῆς δυνάμεως καὶ ταχύτητος, μετὰ τινος δὲ ὥρας ἡ πόλις ἀναλαμβάνει τὴν συνήθη αὐτῆς ὄψιν.

Ἐννοεῖται δὲ ὅτι τὰ πάντα εἶνε προπαρασκευασμένα καὶ δὲν προσμένουσι τὴν ὥραν ἐκείνην νὰ τὰ ἐτοιμάσωσι. Ἐκαστος εἶνε ἐν τῇ οἰκίᾳ θέσει καὶ γινώσκει τί ὀφείλει νὰ πράξῃ ἅμ' ἐπελθούσης τῆς ὥρας τοῦ ἔργου. Ἀλλὰ βεβαίως γίνονται κατ' ἔτος καὶ πλείσται ὅσαι βαθυκλόν βελτιώσεις, πρὸς τελείωσιν τῶν μηχανῶν καὶ πρὸς διεξαγωγὴν τῆς ἐργασίας ἀνευ πολλῆς ἐνοχλήσεως τῶν κατοίκων. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀνάγκη δαπάνης καὶ δαπάνης οὐ μικρᾶς.

Εἰς τὸν καλλωπισμὸν τῶν Παρισίων δαπανῶνται κατ' ἔτος 250,000 μὲν φράγκων πρὸς προμήθειαν σαρώθρων, ψηκτρῶν, διαφόρων ὀργάνων, καταβρεκτικῶν συσκευῶν ἀντιμικροβιακῶν οὐσιῶν κλπ. κλπ. Τρία δὲ ἑκατομμύρια δαπανῶνται εἰς μισθοὺς τῶν σαρωτῶν, ἐν δ' ἐ-

κατομμύριον εἰς ἀποκόμισιν τοῦ βορβορίου καὶ τῶν χιόνων, καὶ 430,000 φράγκων εἰς τὴν κατὰβρεξιν τῶν ὁδῶν. Προστιθεμένων δὲ μικρῶν τινῶν ἐτι δαπανῶν, τὸ ὅλον τῆς δαπάνης τοῦ καλλωπισμοῦ τῶν Παρισίων συμποσοῦται εἰς πέντε ἑκατομμύρια φράγκων κατ' ἔτος. Οὐδεις δὲ βεβαίως θὰ εἴπῃ ὅτι τὰ πέντε ταῦτα ἑκατομμύρια εἶνε παρὰ πολλὰ ἀναλόγως τοῦ δι' αὐτῶν ἐπερχομένου καλοῦ. *Φ

ΚΑΛΩΠΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Διὰ τὴν καθαριότητα τῆς πόλεως Ἀθηνῶν καὶ τὴν μισθοδοσίαν 20 ὁδοκαθαριστῶν εἶνε ὠρισμένον τὸ ποσὸν δρ. 10,800, διὰ τὸ κατὰβρεγμα δ' ἐν γένει τῶν ὁδῶν τὸ ποσὸν δρ. 44,500. *

Ἐν Ἀθῆναις καταλληλοτέρα ὥρα διὰ τὸ σάββατον τῶν ὁδῶν θεωρεῖται ὅτε οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐξέρχονται εἰς περίπατον. Ἡ μεταφορὰ τῶν ἀκαθαρσιῶν τῶν οἰκῶν ἐκτελεῖται διὰ κάρρου, οὗ τὴν διάβασιν ἀναγγέλλει ὁ καραγωγὸς διὰ τοῦ κλασικοῦ του κουδουνίου. Ὁ ὁδοκαθαριστὴς τῶν Ἀθηνῶν ἐνέπνευσεν εἰς τὸν κ. Γεώργιον Παράσχον τὸ ἐπόμενον χάριεν ποιημάτιον:

Πρὶν ὁ πετεινὸς λαλήσῃ καὶ χαράξῃ 'ς τὸ βουνό, σὰ γοργὸν χελιδονάκι μὲ τὸν ζέφυρο ξυπνῶ
κι' ἂν ψιλὴ ψιλὴ βροχούλα μου δροσίξῃ τὰ μαλλιά,
εὐλογῶ μὲ χαμογέλοιον τὸν Θεὸν καὶ τὴ δουλειά.

Μ' ἕνα μου μικρὸ τραγοῦδι κάπου κάπου ὀλιθερό,
'ς ταῖς ἀλλαῖς τοῦ κόσμου τρέχω 'σάν τ' ἀκοίμητο νερό·
κι' ὅπου διῶ μικρὸ σκουπίδι καθαρίζω τὴν αὐλή,
καὶ λαμποκοποῦν οἱ δρόμοι κι' ὅλα φαίνονται γυαλί.

Ἄν ἐμπρός μου καμμιὰ τύχη νοστιμούλα νὰ περνῇ
μ' ἀνασκουμπωμένο χέρι μὲ δυὸ μάτια καστάνια,
«Καλὲ 'ς τὸ νερό, τὴν λέγω μοναχὴ τόσῃ 'νωρίς;
«Σιγανά, μικρὴ μου ἀπάπια, τὸ σταμνὶ σου νὰ χαρῆς;»

Εἶναι μιά, ποῦ σάν τὴν νοιώσω πρὸς τὴν θύρα, τὴν αὐλή,
τίγκι, τίγκι! τὸ πτωχὸ μου κουδουνάκι τὴν λαλεῖ,
καὶ μὲ κἀνίστρο σὲ χέρι καταιθαίνει παχουλό,
'ς τ' ἀμαξάκι μου τ' ἀδειάζω καὶ τὸ κἀνίστρο φιλω.

Ἄν κανέναν Ἀδωνίον μὰς ἀπαντήσω τὴν αὐγή,
ἀπὸ μιᾶς γνωστῆς Νεράιδας μὲ προφύλαξι νὰ βγῇ,
τὴν δουλίτσα μου κυττάζω, πέρα βρέχει! σιωπῶ,
καὶ τοῦ Καμπανέλλου ψάλλω τὸν χαρούμενον σκοπό.

Προχθὲς ἕνα γραμματάκι, ὅλο μὸσχος καὶ φιλιὰ,
ἀπὸ μιᾶς γαλανομάτας μ' ἔτυχε τὴν τραχηλιά·
«Τὰ βρεθήναια μου! τὴν εἶπα κ' οἱ γλυκοὶ τῆς δφθαλμοῖ
ἔσκυψαν μὲ χαμογέλοιον κ' ἔλαβαν τὴν πληρωμή.

Ἦ τὰ σκουπίδια τ' ἀμαξιοῦ μου ἀπαντῶ καμμιὰ φορὰ
ἕνα τρίκωπο πεσμένο, ποῦ τοῦ λείπουν τὰ φτερά·
μιὰ ἐπιγραφή μεγάλη, ἕνα τίτλον ὑψηλό,
καὶ μ' αὐτοὺς ὅπου λατρεύουν τὰ σκοῦπιδα μου γελοῦ.

Πρὶν ὁ πετεινὸς λαλήσῃ καὶ χαράξῃ 'ς τὸ βουνό,
σὰ γοργὸν χελιδονάκι μὲ τὸν ζέφυρο ξυπνῶ
κι' ἂν ψιλὴ ψιλὴ βροχούλα μου δροσίξῃ τὰ μαλλιά,
εὐλογῶ μὲ χαμογέλοιον τὸν Θεὸν καὶ τὴ δουλειά.

ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ἡ παραίτησις τοῦ ἀντιδασιλέως τῆς Αἰγύπτου Ἰσμαήλ πασᾶ, ἐγένετο ἀφορμὴ νὰ δημοσιευθῶσι διάφορα ἀνέκδοτα περὶ τῆς ἰδιαζούσης ἐλευθεριότητος ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τῆς σπατάλης τῶν διαδόχων τοῦ διασῆμου Μεχμέτ Ἀλῆ. Ἀξία περιεργίας εἶνε τὰ θρυλούμενα περὶ τοῦ παροικιῶδους καταστάντος Σαῖδ πασᾶ τοῦ προκατόχου τοῦ Ἰσμαήλ. Ὁ Σαῖδ πασᾶς ἦτο τέταρτος υἱὸς τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ, ἐκυβέρνησε δὲ τὴν Αἴγυπτον κάλλιον τῶν ἄλλων, κατορθώσας νὰ τύχῃ καὶ τῆς εὐνοίας τῆς Εὐρώπης. Οὗτος δὲ εἶνε ὁ μετὰ πολλοὺς δισταγμοὺς ἀποφασίσας νὰ διευκολύνῃ τὴν τομὴν τοῦ ἱσθμοῦ τοῦ Σουέζ. Ἀλλ' οὐχ ἤττον παρὰ πάντων ἀνομολογεῖται ὅτι αὐτὸς πρῶτος εἰσήγαγεν εἰς τὸ κράτος τὴν κατασπάθην τῶν χρημάτων καὶ τὰς ἀνοήτους δαπάνας. Αὐτὸς διεκόσμησε δι' εὐρωπαϊκῶν ἐπιπλῶν τὰ ἀνάκτορα τοῦ Καίρου καὶ τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ οἱ Παρίσιοι δὲν δύνανται ἔτι νὰ λησμονήσωσι τὴν πολυτέλειαν τῶν ἐπιπλῶν καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ λαμπρότητα τῶν κατόπτρων ἅτινα ἐξετίθεντο εἰς κοινὴν θέαν πρὶν ἢ ἀποσταλῶσιν εἰς Αἴγυπτον, οὐχ ἤττον δὲ καὶ τὰς πολυποικίλους καὶ πολυδαπάνους ἐσθῆτας, ἅς αἱ πρῶται τῶν Παρισίων ῥάπτριαι ἀπέστελλον σωρηδὸν εἰς τὰ χαρέμια τῆς Αὐτοῦ Ὑψηλότητος. Ἡ ἐπὶ Ἰσμαήλ δ' ἐπ' ἐσχάτων συντελεσθεῖσα καταστροφή τῆς Αἰγύπτου εἶχεν ἥδη ἀφανῶς ἀρχίσει ἡγεμονεύοντος τοῦ Σαῖδ. Βιβλίον ὅλον θὰ ἡδύνατό τις νὰ γεμίσῃ διηγουμένους τὰς ἰδιοτροπίας τοῦ Χεδίβου τούτου, ὅστις ἔσας εἶχεν ἀρετὰς καὶ κακίας καὶ κατέθελε διὰ τῆς εὐφυΐας αὐτοῦ ὅσον ἐξέπληττε καὶ κατετάρτατε τοὺς ἀνθρώπους τὸ ἀλλόκοτον τῶν τρόπων του.

Ἀμνηχανὼν ποτε πῶς νὰ ἀνταμείψῃ μνηδαμινὴν ὑπηρεσίαν ὑπηκόου τοῦ τινος τῷ παρεχώρησε τὸ μονοπώλιον τῆς προμηθείας τοῦ βουτύρου πρὸς χρῆσιν τοῦ Αἰγυπτιακοῦ στρατοῦ ἐπὶ ἕν ἔτος. Ὁ νεοχειροτόνητος προμηθευτὴς ἐξελθὼν τῶν ἀνακτόρων ἐπώλησε τὸ δικαίωμά του κερδήσας 1,500,000 φράγκων.

Ἄλλοτε δὲ ἐπιθυμήσας κηπὸν τινα κείμενον παρὰ τὰς πύλας τοῦ Καίρου, προσεκάλεσε τὸν κτήτορα, ὅστις ἦτο καὶ ὑπάλληλος καὶ τὸν ἠρώτησε.

— Πόσον ἡγόρασες τὸν κηπὸν σου;

— Ἐν ἑκατομμύριον, Ὑψηλότητε, ἀπεκρίνατο ὁ ὑπάλληλος αὐξήσας κατὰ τὰ δύο τρίτα τὴν ἀληθῆ τοῦ κηποῦ ἀξίαν.

— Ἐχει καλῶς, εἶπεν ὁ Χεδίβης, τὸν ἀγοράζω.

Καὶ ἐμέτρησε παραχρῆμα τὸ ἑκατομμύριον.

Ἀλλ' ὁ ὑπάλληλος, οὗτος εἶχεν υἱόν, ἑπταετὲς παιδίον θελκτικώτατον.

— Φέρε με τὸν υἱόν σου, εἶπεν ὁ Χεδίβης εἰς τὸν πατέρα, θέλω νὰ τὸν καμαρώσω.

Ἐλθόντος δὲ τοῦ παιδίου·

— Ἐλα μικρὸ μου νὰ μὲ φιλήσῃς, εἶπεν εἰς αὐτὸ ὁ Σαῖδ μετὰ γλυκύτητος.

— Δὲν θέλω, εἶπε τὸ παιδίον μετὰ τραχύτητος.

— Καὶ διατί, παιδί μου;

— Μὰς ἐπῆρες τὸν κηπὸν τῆς μαμᾶς καὶ ἀπ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὅλο καὶ κλαίει.

Ἐμειδίασεν ὁ Σαῖδ ὠπεύων, ὥς ἐσυνείθιζε, τὸν πώγωνά του, καὶ σκεφθεὶς ὀλίγον εἶπε·

— Καὶ ἂν σὲ τὸν χαρίσω τὸν κηπὸν θὰ θελήσῃς νὰ μὲ φιλήσῃς;

— Μετὰ χαρᾶς, Ὑψηλότητε!

— Λοιπὸν χάρισμά σου, καὶ ἔλα φίλησέ με.

Οὕτω δὲ ὁ ὑπάλληλος ἔλαβε τὸ κτήμα του κερδήσας καὶ τὸ ἑκατομμύριον του.

Ὅτε δὲ τῷ 1863 ὁ Σαῖδ μετέβη εἰς Παρίσιους διημέρευσεν ἡμέρας τινὰς ἐν τῇ ἐπαύλει Γάλλου τινὸς ἐν Αἰγύπτῳ συνήθως διατρίβοντος ὅστις καὶ ἐσπευσεν ἵνα ὑποδεξιωθῇ τὴν Α. Γ. Λαμπροτάτη ἐγένετο ἡ ὑποδεξίωσις, ὁ δὲ Χεδίβης ἀπὸ τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ μέχρι τῆς ἐπαύλεως συνωδεύετο ἀνευφημούμενος ὑπὸ τετρακισχίλων χωρικῶν ὡς ἂν ἦσαν ὑπήκοοί του. Τὴν ἐσπέραν ἐν τῷ δάσει τῆς ἐπαύλεως ἐγένετο λαμπρὰ φωταψία, μουσικαί, χοροί, ἐκάησαν πυροτεχνήματα ἐκ Παρισίων κομισθέντα, καὶ ὅλην νύκτα ἔρρεν ἄφθονος ὁ οἶνος καὶ προσήρχοντο οἱ χωρικοὶ καὶ ἔπινον ὅσον ἤθελον. Τὸ θέαμα τοῦτο κατέθελε τὸν ἀντιδασιλέα.

— Ἀγαπητέ, εἶπεν εἰς τὸν Γάλλον, θέλω τὴν ἐπαυλίν σου. Πώλησέ με τὴν.

— Ἀλλὰ Ὑψηλότητε;...

— Σὲ παρακαλῶ Πόσον;

Ὁ Γάλλος ἔρριψεν εἰς τὸ μέσον πελώριον ἀριθμὸν 1,800,000 φράγκων, ἅτινα παραχρῆμα ἐμετρήθησαν καὶ ἡ ἐπαυλις ἐγένετο κτήμα τοῦ Χεδίβου. Τρεῖς ἡμέρας διέτριψε μετὰ τῶν λαμπρῶν ἐκείνων ἐορτῶν. Καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἀνέβαιναν εἰς τὴν ἀμαξάν τοῦ σιδηροδρόμου ἵνα ἀπέλθῃ, ἀποταθείς ἀφελῶς πρὸς τὸν φιλοξενήσαντα αὐτὸν Γάλλον τῷ εἶπε·

— Ἀγαπητέ μου, ἡ ἐπαυλις σου χάρισμά σου.

Τὰ γεγονότα ταῦτα εἶνε ἀληθέστατα καὶ ἡ δύναμει μὴ μὴ τοιαῦτα νὰ ἀναγράφωμεν. Τούτων δὲ πάντων ἕνεκα ὁ Σαῖδ εἶχε φέρῃν ἀκρας ἐλευθεριότητος, ἥτις ἐπὶ δεκαπενταετίαν μετεποίησε τὴν Αἴγυπτον εἰς γῆν ἐπαγγελίας εἰς ἣν πανταχόθεν προσήρχοντο οἱ τὴν τύχην διώκοντες ἄνθρωποι, καὶ κολοσιαῖαι ἐσχηματίσθησαν περιουσίαι δαπάναις αὐτοῦ τοῦ ἀντιδασιλέως Χαλιμὰν ἡδύνατό τις δι' ὅλων τούτων νὰ συγγράψῃ, βιβλίον τερπνότατον πολλῶν δὲ μᾶλλον διδακτικώτατον, διότι ἐξ αὐτοῦ θὰ ἐμάνθανον οἱ περιεργοὶ διὰ τίνων μέσων ἡ Αἴγυπτος κατεστράφη.

N.

Τελεολογικὴ φιλοσοφία τοῦ

ΕΡΡΙΚΟΥ ΕΙΝΕ

— Ὁ Θεὸς μὰς ἔδωκε δύο πόδας, ἵνα βαίνωμεν εἰς τὰ ἐμπρός· δὲν ἠθέλησε νὰ μείνῃ ὁ ἄνθρωπος προσκεκολλημένος εἰς τὴν γῆν. Εἰς δούλους τῆς ἀναπαύσεως θὰ ἤρκει εἰς καὶ μόνος ποῦς.

— Μὰς ἔδωκε δύο δφθαλμοὺς, ἵνα βλέπωμεν ἐναργῶς καὶ σαφῶς. Ἄν ἤθελε νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἀναγινώσκωμεν, θὰ μὰς ἔδιδε μόνον ἕνα. Μὰς ἔδωκεν ὅμως δύο, διὰ νὰ βλέπωμεν τὰ κάλλη τῆς φύσεως, ἣν ἐδημιούργησε πρὸς χάριν μας, καὶ διὰ νὰ προσέχωμεν εἰς τὸν δρόμον νὰ μὴ πατῶσι οἱ διαβάται τοὺς κάλους μας.

— Μὰς ἔδωκε δύο χεῖρας ὁ Θεός, διὰ νὰ δίδωμεν περισσότερα, ὅχι διὰ νὰ λαμβάνωμεν καὶ γεμίζωμεν σιδηρὰ κιβώτια, ὡς μερικοὶ μου γνώριμοι, ἀξιότιμοι ἄλλως ἄνθρωποι καὶ φιλόανθρωποι μάλιστα.

— Μίαν μόνην ρίνα μὰς ἔδωκε, διότι ἂν εἴχομεν δύο, δὲν θὰ ἐχώρουν εἰς τὸ ποτήριον χωρὶς νὰ χυθῇ ὁ οἶνος.

— Ἐν στόμα μὰς ἔδωκε, καὶ αὐτὸ εἶνε πολὺ. Μ' ἕν μόνον στόμα ἀρκετὰ φλυαρεῖ ὁ ἄνθρωπος· ἂν εἶχε δύο θὰ ἔτρωγε καὶ θὰ ἐψεύδετο πολὺ περισσότερον. Τόρα σιωπᾷ κατ' ἀνάγκην ὅταν ἔχη γεμάτον τὸ στόμα του· τότε θὰ ἐψεύδετο καὶ τρώγων ἀκόμη.

— Μὰς ἔδωκε δύο αὐτιά ὁ Θεός, χάριν τῆς συμμετρίας, καὶ διὰ ν' ἀκούωμεν ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον τὸν Μόζαρτ, τὸν Γλουκ καὶ τὸν Χάυδν. Ἄν ὑπῆρχεν εἰς τὸν κόσμον μόνον ὁ μουσικὸς κωλικόπονος τοῦ μεγάλου... Μάγκερβερ, θὰ μὰς ἔδιδε βεβαίως ἐν καὶ μόνον αὐτίον. **

Γινώμαι καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δουκὸς

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάφρασις Γ. Ζωχοῦ.]

248.

Ὁ μεγάλθυμος καταφρονεῖ τὸ πᾶν, πρὸς κτήσιν τοῦ παντός.

249.

Οὐχ ἤττον τῶν ἐκλεκτῶν λόγων, μετέχουσιν εὐγλωττίας ὁ τόνος τῆς φωνῆς, τῶν δφθαλμῶν τὸ βλέμμα, τοῦ λαλοῦντος τὸ ἦθος.

250.

Ὁ ὄντως εὐγλωττος μόνον τὰ πρόποντα λέγει, ἄλλο δὲ οὐδέν, εἰμὴ τὰ πρόποντα μόνον.

251.

Εἰς τοῦτον μὲν τὰ ἐλαττώματα αὐτοῦ μεταδίδουσι χάριν, ἐκεῖνος δὲ καὶ μετὰ τῶν προτερημάτων αὐτοῦ ἄχαρις εἶναι.

252.

Συνήθως ἄλλων ἄλλοτε ὁ ἄνθρωπος ὁρέγεται, πάντη ὅμως ἀσυνήθως εἶναι τῶν ἐμφύτων αὐτοῦ ὁρμῶν ἢ ἀλλοίωσις.

1. Ἐκ τῶν τελευταίων αὐτοῦ ποιημάτων (Letzte Gedichte und Gedanken, Hamburg, 1869.)

253.

Τὸ συμφέρον μεταχειρίζεται ὡς μοχλοὺς πᾶν εἶδος ἀρετῆς καὶ πᾶν εἶδος κακίας.

254.

Ἡ ταπεινοφροσύνη πολλάκις πλαστὴ τις εἶναι ταπεινώσεις, χρησιμεύουσα πρὸς ὑπόταξιν τῶν ἄλλων, τῆς ὑπερηφάνειας εἶναι τέχνασμα, ἥτις οὐχὶ σπανίως ταπεινῶς φέρεται, τὰ ἄνω διώκουσα. Μυρία δὲ ἡ ὑπερηφάνεια μεταλλάσσει πρόσωπα, ἀλλ' οὐδέποτε ἄλλοτε καταπλάσσεται κάλλιον, οὐδὲ ἀπατηλότερον λαμβάνει σχῆμα, εἰμὴ ὅταν ὑποκλέπτῃ τῆς ταπεινοφροσύνης τὴν μορφήν.

255.

Ἐκαστον αἰσθημα ἴδιον ἔχει τόνον φωνῆς, ἰδίας χειρονομίας, ὅσιν ἰδίαν κατ' αὐτὰ δὲ τὰ καλὰ ἢ κακὰ, τὰ εὐχάριστα ἢ ἀτερπῆ τοῦ αἰσθηματος σημεῖα ὁ ἄνθρωπος ἀρέσκει ἢ ἀπαρέσκει.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ καθηγητὴς *Φ συχνότατα παραμελεῖ καὶ τῶν στοιχειωδεστάτων ὅρων τῆς καθαριότητος. Ἀείποτε πενθοῦσιν οἱ ὄνυχες αὐτοῦ καὶ τῶν χειρῶν του τὸ ἀκάθαρτον εἶνε παροιμιῶδες.

Πρὸς τινὰ δ' ἀποροῦντα διὰ τὴν ἀβελτηρίαν ταύτην τοῦ ἀνδρός, εἶπε φίλος τῆς *

«Μὴ θαύμαζε, φίλε μου, διὰ τὰς χεῖρας τοῦ κ. *Φ. Εἶνε ὅπως εἶνε, διότι ἔχει τὴν κακὴν συνήθειαν νὰ τὰς φέρῃ κατὰ πᾶσαν στιγμὴν εἰς τὸ πρόσωπόν του. *

Ἱερεὺς χωρίου τινὸς κηρύττων ἀπ' ἄμβωνος ἔλεγεν ὅτι «τὸ λογικὸν χρησιμεύει ὡς χαλινὸς διὰ τὰ πάθη». Ἀλλὰ τὴν ἐσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐμέθυσε καὶ ἀναίσθητον τὸν μετέφερον εἰς τὴν οἰκίαν του. Τὴν ἐπομένην εἰς τῶν χωρικῶν τῷ εἶπε.

— Ποῦ εἴχατε γῆς πάτερ, τὸν χαλινόν σας ;

— Τὸν εἶχα ἐκβάλλει, πρὸς στιγμὴν, τέκνον μου, ἀπήντησεν ὁ ἱερεὺς, διὰ νὰ πῶ ὀλίγον.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * * Ἡ εὐνομία ἐγκτεται ἐν τῇ ἁρμονίᾳ δύο ἀντιθέτων στοιχείων, τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ κύρους. Ἡ τοιαύτη ἁρμονία παρ' ἡμῖν διαταράχθη, διότι ἐν τῶν δύο τούτων στοιχείων, τὸ κύρος, l'autorité, εὐρίσκεται ἐν ἐλλείψει, ἐν ᾧ ἡ ἐλευθερία περισσεύει. Τί συμβαίνει ὅταν παραβιάζεται ἡ δικαιοσύνη, ὅταν ὁ τυχὼν θέλῃ νὰ γίνεταὶ ἀνώτερος τοῦ Νόμου, ὅταν ἡ νόμιμος τῆς ἐξουσίας δύναμις ἐκμηδενίζεται, ὅταν τὰ κυβερνητικὰ μέσα γίνωνται ἔρμαια τῶν ἐπιτετραμμένων τὴν τήρησιν καὶ ἀσφάλειαν αὐτῶν ; Περισσεύει ἡ ἐλευθερία καὶ ἐλλείπει τὸ κύρος. Τί συμβαίνει ὅταν τὸ Γνωθὶ σαυτὸν ἀγνοῖται, ὅταν σπάνιοι ᾖ οἱ ἀναγνώριζοντες ὑπεροχὴν τινὰ εἰς τὸν ἄλλον, ὅταν τὸ σέβας πρὸς πάντας καὶ πρὸς τὰ πάντα παρ' ἡμέραν ἐλλείπῃ, ὅταν ὁ ἔχων ἀνάγκην

πολλὰ νὰ μάθῃ καὶ πολλὰ νὰ διδαχθῇ ἀυτοχειροτονεῖται διδάσκαλος τῆς κοινωνίας, ὅταν πολλοὶ μὲν ᾖ οἱ διεκδικούντες δικαιώματα, ὀλίγιστοι δὲ οἱ ἐκτελοῦντες καθήκοντα ; Περισσεύει ἡ ἐλευθερία καὶ ἐλλείπει τὸ κύρος. Δὲν πείθεται ἕκαστος ποῦ ἐγκτεται τὸ γενικὸν κακόν ; Τὸ κύρος ἐλλείπει· οὐδεὶς εἰς οὐδὲν ὑποτάσσεται κύρος. Μία λοιπὸν ἡ νόσος, μία ἡ θεραπεία. Τὸ κύρος ἐλλείπει, ἄς ἀνεγείρωμεν τὸ κύρος. Τὸ κύρος τῶν νόμων, τὸ κύρος τῶν ἀρχῶν, τὸ κύρος τῆς ἀληθείας. Τί ἐφώναζαν ἐν τῇ συγκλήτῳ τῆς Ῥώμης, ὅτε οὕτω πως ἐνεφανίζετο ἡ ἐθνικὴ ἀνάγκη ; — Caveant Consules. Τί φωνάζουν ἐν Ὀλλανδίᾳ, ὅταν ἡ πλημμύρα ἀπειλῇ τὸ ἔδαφος τῆς πατρίδος ; — Ἄς δράμωμεν εἰς τὰ προχώματα. (Ε. Α. Σῆρος).

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Μὴ συνειθίζετε τὰ παιδία νὰ φορῶσι φλανέλλαν κατὰσαρκα, πλὴν μόνον ἐν ἀναποφεύκτῳ ἀνάγκῃ καὶ ἐννοεῖται, κατὰ ῥητὴν παραγγελίαν τοῦ ἱατροῦ.

Ἡ φλανέλλα ἔνεκα τῆς εὐκαμψίας, τῆς μαλακότητος καὶ τῆς ἐλαφρότητος αὐτῆς εἶνε καταλληλοτάτη εἰς κατασκευὴν ἐνδυμάτων ἐξωτερικῶν, ὅποια ἴσα ἴσα ὑπερεπιθυμεῖ καὶ παραγγέλλει ἡ ὑγιεινὴ, τούτέστι ἐνδύματα εὐρύχωρα, καλύπτοντα τὰ μέλη τοῦ σώματος χωρὶς καὶ νὰ πιέζωσι καὶ συσφίγγωσιν αὐτά, μὴ παρμποδίζοντα τὰς ἐλευθέρους τοῦ σώματος κινήσεις, ἀλλὰ καὶ ἐπαρκῶς προφυλάσσοντα ἀπὸ τῶν ἐπηρεῶν τῆς ἀτμοσφαίρας. Ἐνεκα λοιπὸν τῶν καλῶν τούτων ἰδιοτήτων τῆς φλανέλλας δυνάμεθα νὰ κατασκευάζωμεν ἐξ αὐτῆς πάντα τὰ ἐξωτερικὰ ἐνδύματα τῶν παιδίων ἀρρένων τε καὶ κορασίων, χωρὶς νὰ καταδικάζομεν εἰς τὴν διὰ φλανέλλας βάσανον καὶ ἐνόχλησιν τὸ ὑγιὲς στήθος, τὴν καλῶς ἔχουσαν κοιλίαν τοὺς ἀκμαίους καὶ στερεοὺς πόδας τοῦ παιδίου καλύπτοντες αὐτὰ κατὰσαρκα διὰ φλανέλλας.

Τὴν φλανέλλαν ἄς φορῶσι κατὰσαρκα οἱ ἄρρωστοι, οἱ ἀδυνάτου κράσεως, ὧν τὸ στήθος εἶνε εὐπαθές, οἱ ἄλλοτε παθόντες βρογχίτιδα, πνευμονίαν, εἰς οὓς εἶνε ἀναποφεύκτος, ἀλλ' εἶνε ὁμως περιττὴ εἰς τοὺς ὑγιῶς ἔχοντας.

Ἐὰν περιτυλίσσετε τὰ παιδία διὰ φλανέλλας ὅτε εἶνε ὑγιέστατα, τί θὰ ἐπιθέσητε ἐπὶ τοῦ στήθους τῶν ὅταν ἀρρωστήσωσιν ;

Ἄς μὴ σᾶς παρασύρῃ λοιπὸν εἰς ἀκαίρους προφυλάξεις ἢ πρὸς τὰ τέχνα ἀγάπη. Τίς ἀρνεῖται ὅτι ἡ κινίνη εἶνε ἀριστὸν ἀντιπυρετικὸν φάρμακον ; Καὶ ὁμως οὐδέποτε, ὀλποφασίσσητε νὰ δώσητε κινίνην εἰς παιδία ὑγιέστατα, ἐὰν μὴ πρῶτον προσβληθῶσιν ὑπὸ πυρετοῦ. Δι' αὐτὸν δὴ τοῦτον τὸν λόγον μὴ ἐπιβάλλετε φλανέλλαν εἰς τὰ ὑγιῶς ἔχοντα παιδία.